درسعادتده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նոտաասինեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Թէև անցեալ շաբաթ Աստուծոյ այն անթիւ անտաճման շաբաթներէն մէկն էր՝ ուր դարձեալ չկրցանք արձանագրել Տ. Ներսէս Ծրբազանի մեկնումը դէպի Վան, —վասն զի կամքի տկարութեան բուժումէն յետոյ ստամոքսի տկարութիւն մը յաջորդած էր, բարեբախտաբար վաղանցիկ, — բայց կը յուսացուի թէ Զատկէն առաջ Ն. Գերապատուութիւնը կարենայ ժամանել իր պաշտօնատեղին, որ քսան օրուան ճամբայ է առ առաւելն, վերջին տկարութեան հետքերուն դարմանն ալ սպասելով տեղական օդէն ու ջուրէն և մեր բարի ճանապարհի մաղթանքէն։

* * *

Անցեալ շաբթու, Ազգային Վարչութիւնը, Կրօնական կամ Խառն Ժողով, ա՛լ հարկ չզատեց զբաղել այս խնդրով։ Պատրիարքական կոնդակը, մեր «Ս. Հարց Դաւանութեան» վերաբերեալ, որ երէկ կարդացուեցաւ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ, Ս. Պատրիարք Հօր և Կրօն. Ժողովի յոյժ պատուաբեր զբաղումներէն մին եղաւ անցեալ շաբթու՝ իբրև Հայ. Կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ վարդապետութեանց պայծառ պատկեր և նորոգ յայտարարութիւն, ըստ ամենայնի համաձայն մեր առաքելաշաւիղ Ս. Հարց դաւանանքին և քրիստոնէական ոգւոյ ու եղբայրսիրութեան։ Կրօն. Ժողովը զբաղեցաւ նաև Ընկիւրիի որբախնամ Առաջ. Տեղապահին… գլխացաւութեամբ, — զոր յետոյ Խառն Ժողովն ալ օգափոխութեան կարօտ համարեց։ — Երբեմնի Տեղապահը, հարկ եղած ու չեղած բացատրութիւնները տալէ յետոյ բերանացի, իրեն եղած յանձնարարութեան համեմատ՝ խոստացաւ պատրաստել նաև գրաւոր կամ գրական բացատրութիւնները երկու ստուար հատորներու մէջ ամփոփուած, որոնք Կրօն. Ժողովին մէջ ծածկուելէ յետոյ՝ հաւանական է որ իբրև ապաշխարանք ղրկուին Եկեղեցականներու զեղծմանց քննիչ Վարչական (Միացուն) Յանձնաժողովին, «ի պարտ ու պատշաճ տնօրինութիւն»… ըստ Պատրիարքարանի առածին։

* * *

Հաւանական է թէ Տ. Տաճատ (Տ.) վարդապետ, որ մազ մնաց Արիստատէլի լծակին պէտք ունենար տեղէն շարժելու համար, իր պատրաստելիք երկու հատորներուն մէջ մանրամասնօրէն ճառէ… Ընկիւրիի ազնուազարմ այծերուն վրայ, առանց մոռնալու տեղւոյն Ս. Աստուածածին վանքէն ի վաճառ հանուած կովերուն պատմութիւնը, որ նախապէս արձագանգ գտած էր Արեւելքի մէջ, և այս կերպով զբօսալի ժամանցներ առթէ Կրօն. Ժողովին կամ այն միւս Յանձնաժողովին։ Հասարակաց գիտնալիք բանը սա հինգ հարիւր ոսկիներուն պատմութիւնն է սակայն, ինչպէս նաև այն չորս պատերուն և մէկ տանիքին՝ որոնք միայն մնացած են այսօր հրանաւէտ որբանոցէն։ Արդեօք կարելի չէ՞ որ այս հինգ հարիւր ոսկիներուն, չորս պատերուն ու մէկ տանիքին պատմութիւնը մասնաւոր տետրակով մը հրատարակութեան տայ Տ. Տաճատ առ հաշիւ, և յետոյ նորէն զբաղի չարամանել իր երկու հատորները պարապով ու չէնքով շնորհքով, Կրօն. Ժողովին յատուկ կամուրջ փափաքողներու։ Մեր սպասածը ա՛յս էր և է Տաճատ վարդապետէն, որ Պոլիս ոտք կոխելուն պէս՝ բաներ մը գրոտեց լրագրութեան մէջ, ըսել ուզելով թերևս որ իր չարագրութեան ճաշակը տեղի չէ տուած երբեք… Ընկիւրիի համեղ պալուտներու ճաշակին, և ըսելիքներ ունի հասարակաց առջև, ու պիտի ըսէ՝ Լա՛ւ ուրեմն, խօսքը իրն է հիմա… ոսկի և որբանոց, առանց խնդրէն շեղելու. Մնացեալը Կրօն. Ժողովին և այն միւս Յանձնաժողովին—անունը երկար կ'ըլլայ կրկնել։

* * *

Բայց եթէ այս հինգ հարիւր ոսկիներուն, չորս պատերուն և մէկ տանիքին, ինչպէս նաև Տաճատ վարդապետին, պատմութիւնն ու հաշիւները նոյնութեամբ յանձնենք իսկ Կրօն. Ժողովին կամ այն միւս Յանձնաժողովին և կամ, աւելի յարմար, անանկադատ ատեանի մը գնահատման՝ իբրև անցեալին վերաբերեալ խնդիր, իբրև ներկային ու ապագային պատկանեալ գործ՝ չեմ գիտեր որո՛ւ կարելի է յանձնել այն հինգ հարիւր հայ աղջիկները, զորս Ուսումն. Խորհուրդը գտեր է օտար վարժարաններու մէջ։ Այս յայտնութիւնը, թուանշաններով պերճախօս, շատ աւելի դառն է և աւաղելի՝ քան միւս այն հինգ հարիւր ոսկիները, չորս պատերն ու մէկ տանիքը, զորս Տաճատ վարդապետ Ընկիւրի թողլով եկած է… ըսելիքները տեղաւորելու համար։ Վեց ամիսէ ի վեր, գրեթէ ամէն պատեհութեամբ, մատնանիշ կ'ընէինք ազգին մէկ մեծ պակասը, աղջկանց Բարձրագոյն Նախակրթարաններու և Երկրորդական վարժարաններու չգոյութիւնը մայրաքաղաքիս մէջ ծայրէն միւսը, և Բերայէն կ'ակնկալէինք այս տեսակ բարձրագոյն վարժարանի մը հաստատութեան նախաձեռնութիւնը, իբրև ամէնէն բազմահայ և բարեկեցիկ թաղէն, որուն Թաղ. Խորհուրդը ժամանակ իսկ չի գտներ ի սկզբան ցոյց տուած յօժարութեան մղում մը տալու, և այսպէս ի գլուխ հանելու գործ մը՝ որ ամէնէն շքեղ դափնին պիտի արժէր որ և է Թաղ. Խորհուրդի մը պաշտօնավարութեան, հիմա՛ւ մանաւանդ որ հինգ հարիւր աղջիկները երևան ելան օտար հաստատութեանց մէջ, ինչպէս մեր աչքին առջև դրած է Ուսումն. Խորհուրդի խնամեալ Վիճակացոյցը։

Եթէ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը յաջողի քահանայական վէճերու լուծը թօթափել միանգամ ընդ միշտ, և նոր բանակցութեանց դուռ չբանայ Կրօն. Ժողովին հետ—որովհետև այս վերջինը քիչ մը շատ կ'ախորժի բանակցութենէ և տեղեկագրէ—կը յուսանք յառաջիկայ սեպտեմբերին ողջունել աղջկանց բարձրագոյն հաստատութիւնը Բերայի մէջ. վասն զի յօժարութիւնը չէ որ կը պակսի նորընտիր Թաղ. Խորհուրդին, ինչպէս գիտենք մօտէն։

* * *

Միւս կողմէն ուրախութեամբ կրնանք արձանագրել հոս՝ թէ այս օրերս մէկ երկու նոր քայլ առած է աղջկանց Երկրորդական վարժարանի մը, գիշերօթիկ և ցերեկեայ, հաստատութեան խորհուրդը զոր, ինչպէս առիթ ունեցանք նշանակել, գաղափարած է ինքնին ուսումնասէր հայ Տիկին մը՝ բարեսիրութեամբ ծանօթ գերդաստանէ, և կը ջանայ մարմնաւորել զայն ուրիշ հայ Տիկնանց աջակցութեամբ։ Կ'ըսուի նաև թէ ձեռնհաս անձի մը կողմէն պատրաստուած է արդէն, ժամանակիս պէտքերուն և պահանջմանց գիտակցութեամբ, հաստատուելիք Երկրորդական վարժարանին Ուսմանց մանրամասն Ծրագիրը։ Սիրելի է մեզ յուսալ թէ այդ գեղեցիկ խորհուրդը կ'իրականայ—ինքնին ո՛չ այնչափ դժուարին գործ, քանի որ փորձով գիտենք թէ անհատական-կրթական հաստատութիւններ ամէնէն աւելի յաջողութիւն գտած են մեր մէջ, ամէնէն աւելի տեւականութիւն ունեցած և անբաղդատելի արդիւնք ցոյց տուած՝ երեսուն տարիէ ի վեր — և մենք բախտ կ'ունենանք աւետելու ազգին՝ թէ այլ ևս մեր հասարակութիւնն ալ պիտի ունենայ իր իգական սեռի կրթական Բարձրագոյն Հաստատութիւնը, և այն՝ հայ Տիկնոջ մը Նախաձեռնութեամբ։

ԱՐԷՏ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶ

(ՀԵՌԱԳՐԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ)

Քանի մը օր առաջ Պոլսոյ լրագիրներուն մէջ տեսնուեցաւ մասնաւոր հեռագիր մը Լոնտոնէ քաշուած, որ պարզապէս կը ծանուցանէր անգլիական երկու դպրոցներէ մէկուն՝ միւսին վրայ տարած նաւարշաւի յաղթանակը։ Մեր օրաթերթերը այդ հեռագիրը հրատարակեցին և ընթերցողները կամայ ակամայ կարդացին զայն «Հեռագիրի բաժնին» մէջ։ Խորհեցէ՛ք պահ մը սակայն թէ ի՛նչ մեծ նշանակութիւն և կարևորութիւն ունենալու է առ դէպքը որ աշխարհի ամէն կողմը հեռագրուի։ Եւ վստահ եղէք որ Պոլսոյ թերթերուն եկած հեռագիրը ամէնէն համառօտը ըլլալու էր. այդ դէպքին վրայ յաճախ սիւնակներ կը հեռագրուին ամերիկեան, ինչպէս նաև անգլիական գաղթավայրերու թերթերուն։

Օքսֆորտ և Քէյմպրիճ համալսարանները ամէն տարի այս եղանակիս նշանաւոր նաւարշաւ մը կ'ունենան Թէյմզ գետին վրայ։ Իւրաքանչիւր համալսարան հարիւրաւոր ոսկիներ կը ծախսէ այդ նպատակին համար։ Ամէն մէկուն կողմէ ընտրուած ուժական աշակերտներ ամիսներով կը պատրաստուին այդ օրուան մրցումին. իրենց յատուկ մարզիչ-դասարաններն ունին. մրցումի օրը համալսարանական ընդհանուր պարապուրդ մը կ'ունենան. և բոլոր ուսանողները, իրենց բարեկամներով կը թափին Լոնտոն, Թէյմզի եզերքներէն դիտելու և ծափահարելու իրենց մրցող դպրոցակիցները։ Եւ այդ օրը գրեթէ ընդհանուր արձակուրդի օր մըն է բոլոր դպրոցներուն և շատ մը հաստատութիւններու համար, և այդ ալ «ժամանակը դրամ է» ըսող ազգի մը մէջ։

Այդ նաւարշաւի օրերէն մէկուն ոգևորութեան յիշատակը դեռ թարմ է միտքիս մէջ և կը շեշտուի մանաւանդ հեռագիրը կարդալէս վերջը։ Ու բնականաբար կ'անդրադառնամ բաղդատել մեր դպրոցներու մարմնամարզը (?) անոնցինին հետ։

Երևակայեցէ՛ք որ վաղը պզտիկ ծանուցում մը երևայ Արեւելքի մէջ, թէ «Գատըգեղի ազգ. վարժարանի աշակերտները sport ցատկելու մրցում մը պիտի ունենան Գում Գաբուի մայր վարժարանի աշակերտներուն հետ, ժամը 3ին։ Այսանկ ծանուցում մը տեսնելով Արեւելքի մէջ, ի՞նչ պիտի ըսէին արդեօք մեր հայրերը, մեր հին-գլուխ կրթասէրները և պիտի համարձակի՞մ հարցնել նոյն իսկ, մեր կրթասէր Նորերը։

Բառերով արտայայտուած պատասխանները ինչ որ ալ ըլլան՝ շատ որոշ է ամէնուն զգացումը առհասարակ։ Ամէնքն ալ անխտիր պիտի ողբան մեր ինկած բարքերը։ Անանկ չեն խորհիր սակայն լուսաւորուած ազգերը, և իրենց դպրոցներուն մէջ կը մտցնեն ու կը քաջալերեն այդ կարգի մարմնամարզներ։

Անգղիական առաջնակարգ կրթական ամսաթերթ մը, ամէն մէկ թիւին մէջ սիւնակ մը կը յատկացնէ ճատրակի (chess) մրցումին համար, հրատարակելով յաջողող դպրոցներուն անուններն ու պատասխանները։ Եւ շատ մը ուրիշ նմուշ եւ բացօթեայ խաղեր՝ անգղիական դպրոցներու յայտագրին մէջ խիստ կարևոր տեղ մը կը բռնեն։

Անկլօ-Սաքսոն ցեղին յատկութիւնները շատ անգամ մատնանիշ կ'ըլլուին մեզի. չարժէ՞ր արդեօք որ շարժումի, զարգացումի նշան մը ցոյց տան մեր դպրոցները, այս ուղղութեամբ։

Մեր դպրոցները և զանոնք վարողները հակաբնական դեր մը կը ստանձնեն սանձելով և արգիլելով տղուն կայտռելու և ցատկռտելու բնական հակամիտութիւնը։ Տղան բնականէն իր մէջը ունի զբօսնելու այդ փափագն ու հակամիտութիւնը և երբ ճնշենք զանոնք ու թող չտանք անոնց շարժիլ իրենց բնական ճամբովը, ապահով եղէ՛ք ուրիշ ճամբով մը, անբնական ձևի մը տակ պիտի երևան անոնք։

Կը խորհիմ երբեմն թէ մեր դպրոցներէն դուրս վանելով կարգ մը անմեղ զբօսանքներ, անոնց տեղը իրենք իրենց մտած են շատ մը վատ մոլութիւններ։ Աշակերտին միտքը փոփոխութեան անհրաժեշտ պէտք մը կը զգայ. դասերէն դուրս զբաղում մը կ'ուզէ, և երբ վարժապետը իր ձեռքով չ'ընտրեր կարգ մը անմեղ և օգտակար զբաղումներ իր աշակերտներուն համար, ասոնք անպատճառ պիտի ընեն իրենց ձախող ընտրութիւնը «դիւրաւ պաշարող մեղքերու» ահագին ցանկին մէջէն։

Շատ հայեր խանութնին գոցելէ վերջ կ'անցնին Նարտին առջևը, «քիչ մը զուարճանալու և մտքերնուն զբաղումը փոխելու համար»։ Մե՞ղք կ'ըլլար արդեօք եթէ իրենց զաւակներն ալ ատանկ ընէին իրենց գրքերը գոցելէ վերջ։ Բայց, գիտեմ՝ սանկ երևոյթներ առաջդիմական կը սեպենք եւրոպացիին համար, իսկ ստորնացուցիչ մեզի համար։ Ուստի անոնք կ'առաջդիմեն և մենք կը մնանք մեր տեղը, եթէ ե՛տ ե՛տ ալ չերթանք։

Պարտիզակ — Ա. Գ.

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՆԱՆՑ ՄԷՋ

ՌՈՏՈՍԹՕ, 19 մարտ.

Վանայ կարօտեալներուն համար քաղաքիս արանց մէջ կատարուած հանգանակութիւնը երբ աւարտեցաւ և Արեւելքի մէջ արձանագրուեցաւ, ըսուեցաւ նաև թէ կանանց մէջ ալ փափաք կը յայտնուի իրենց լուման հասցնել իրենց հայրենակարօտ քոյրերուն ու եղբայրներուն։

Կիներու սրտին այս ինքնաբեր ու ազնիւ թելադրութիւնը անշուշտ կարելի չէր արգիլել պզտիկ ու անտեղի հաշիւներով, ու մանաւանդ սա գլխաւոր պատճառներով որ Ռոտոսթոյի փափուկ սեռին ինքնակամ նուէրը, ըլլայ չնչին կամ մեծ, մերժելով, զրկանք մը կատարուած պիտի ըլլար աւուր հացի կարօտ խեղճերուն դէմ։ Երկրորդ, Ռոտոսթոյի կիներուն որոնց հանրային ու ընկերական գործերու մասնակցութիւնը շատ օգտակար կրնայ ըլլալ մեր մէջ և զոր քաջալերել ամէնուս պարտքն է, առիթ մը կը ներկայանար եռանդով աշխատելու իրենց մէջ ու ընկերական պէտքի մը քիչ շատ սատարելու։

Անշուշտ այս բանաւոր նկատումները հաշուի առնելով էր որ Առաջնորդ Տէր. Հայրը հաճեցաւ արտօնել կանանց մէջ կատարուելիք հանգանակութիւնը և Մեծ-Պահքի առաջին շաբթուն կանանց համար տուած առաջին քարոզէն իսկ օգտուելով, բարեգործութեան օրերուն մէջ գտնուելնին յիշեցուց, ու յորդորեց այս հանգանակութեան առիթով, քիչով ու շատով, մասնակցիլ այս ճշմարիտ բարեգործութեան։

Հանգանակիչ մասնախումբը կազմուեցաւ հետևեալ ազնուական տիկիններէն. Աղաւնի Ուզունեան, Իսկուհի Կ. Տէմիրճեան և Աննիկ Կ. Գաբրուզեան։ Այս տիկինները, ամէնքն ալ բարեկեցիկ դասուն վերաբերող, սիրայօժար ստանձնեցին առաջարկուած պաշտօնը, ու քարոզէն վերջը անմիջապէս գործի սկսան, տունէ տուն, դուռէ դուռ։ Հրապարակաւ մեր շնորհակալիքը կը յայտնենք հանգանակիչ մասնախումբի Ազն. Տիկիններուն ու առհասարակ բոլոր նուիրատուներուն, ոչ թէ անոր համար միայն որ իրենց հայրենակարօտ քոյրերուն նպաստ մը հասցնելու համար պարտականութիւննին կատարեցին քիչով ու շատով, այլ մանաւանդ անոր համար որ համարձակութիւնը ունեցան բարոյական շնորհքով դաս մը տալու մեզի, այրերուս։ Ո՛ր ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ։

Ինչպէս արանց հանգանակիչ մասնախումբին, նոյնպէս տիկիններու մասնախումբին ալ ընկերացաւ ու աշխատակցեցաւ դարձեալ Ս. Թագաւոր Թաղի աւագերէցը, Տ. Գարեգին քահանայ Երամեան. այս այն քահանան է որ անցեալ տարի ալ օրաթերթ Մասիսի ծաղկազարդի յաւելուածի թիւին առթիւ ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի կատարուած հանգանակութեան աշխատեցաւ. յօժարակամ աշխատող մը ամէն բարեգործական ձեռնարկի համար. շնորհակալութեան ու յիշատակութեան արժանի է ինքը, իր օրինակելի ու ճշմարտապէս քահանայական ընթացքին համար։ Յուսա՞նք արդեօք որ Ս. Խաչ Թաղի քահանաներէն մէկն ալ ձեռնարկէ նպաստ մը հաւաքել նոյն թաղի կիներէն, հոգ չէ թէ հանգանակուելիք գումարը քիչ ըլլայ. բնաւ չըլլալէն նախամեծար է։։ — Կ.

ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ

Բեթսայիդա. —Կափառնաում. —Քորազին. — Հատտինի դաշտը. — Երանութեանց լեռը։

Աւերակներու երկիր մըն է Բեթսայիդա, երկու ժամ հեռու Տիբերական ծովէն։ Աստուածորդւոյն անէծքն է կարծես որ կը թափի հո՛ն ի Բեթսայիդա ուր այնքան խնամոտ հրաշքներ գործուեցան. այն ահաւոր «վա՜յ»ը՝ որ Յիսուս ուրեմն թռաւ Աստուածային բերնէն, Պետրոսի, Փիլիպպոսի, Անդրէասի այս սիրելի հայրենիքին վրայ, տակաւին կա՛յ ու կը մնայ. «Վա՜յ քեզ, Բե՛թսայիդա…»։

Հերովդէսի որդին՝ Փիլիպպոս վերականգնեց այս կործանեալ քաղաքը՝ բայց նորէն աւերակ դարձաւ։

Շատ պատմագիրներ՝ մանաւանդ վերջին ատեններս, Բեթսայիդային բուն վայրը՝ քան վայրկեան այս տեղէն հեռու՝ գաղջ ու աղի ջրոտ տեղ մը կը նշանակեն. սակայն ո՛չ հոն ու ոչ ալ շրջակաները կը տեսնուին հետք մը քաղաքի կամ հնութեանց. իսկ այս տեղ տակաւին կանգուն կը մնան աւերակները այն եկեղեցւոյն զոր Հեղինէ կանգնած է, քրիստոնէական նախնի դարերուն մէջ, Պետրոս առաքեալի տանը տեղւոյն վրայ։

Բեթսայիդա՝ կը նշանակէ ձկնատուն և շինուած էր Տիբերական ծովուն եզերքը՝ առատ և սքանչելի ջուրի աղբիւրի մը քով՝ լերան մը առջև տարածուած արգաւանդ դաշտի մը մէջ՝ ուր մինչև այսօր առատ ջուրերու առուակներ՝ ակօսներ կը բանան և պտղաբեր կ'ընեն հողը, և արդարև Պաղեստինի մէջ չկայ ուրիշ տեղ մը այնքան արգաւանդ որքան Բեթսայիդայի դաշտը՝ ուրկէ ելած ցորենը ամէնէն սպառական է և ուր կը վխտան որսի անհամար և բազմազան կենդանիներ. ու այս պատճառաւ թերևս, Բեթսայիդա կը կոչուի նաև որսատուն։

Բեթսայիդայէն մէկուկէս ժամ հեռու է Կափառնաում, այժմու «Թէլ-Հումը», նոյնպէս Աստուծմէ անիծուած։ Այս քաղաքին բուն տեղը անծանօթ մնացած էր, բայց հնախօսները գտան զայն Գենեսարեթի սիրուն դաշտին մէջ՝ անոր հիւսիսային կողմը՝ ուր բազմաթիւ աւերակներ կ'երևան դեռ։

Կափառնաում, գլխաւոր քաղաքը Գալիլեայի, թէպէտ այսօր անհետացած է ըստ Աստուածային պատգամաց, սակայն տեղը չէ՛ր կրնար անծանօթ մնալ՝ ըստ բացատրութեան Մատթէոս Աւետարանչին՝ իբրև «ի սահմանս Զաբուղոնի և Նեփթաղիմայ, երկիր Զաբուղոնի և երկիր Նեփթաղիմայ, ճանապարհ ծովու. յայնկոյս Յորդանանու»։ Այն աւերակները՝ որ այսօր Թէլ-Հումը կը շրջապատեն, այնքան մօտ են Տիբերական ծովուն՝ որ ալիքները անոնց զարնուելով կը փշրեն, իսկ Կափառնաումի դիրքը ա՛յնքան կը համապատասխանէ Աւետարանի բացատրութեան՝ որ կարելի չէ երկմտել Թէլ-Հումի բուն իսկ նախնի Կափառնաումի տեղը ըլլալուն վրայ։

Զաբուղոնի և Նեփթաղիմայ սահմանները որոշել շատ դիւրին չէ՛ր ըլլար՝ եթէ Յեսու նախապէս գծած չ'ըլլար հետևեալ կերպով. «Եւ դարձցին սահմանքն ի ծովէն Ազանովթ (Տիբերիադ) Թաբովր (Թաբոր) և կցեսցին ի հարաւոյ Զաբուղոնի և Ասերայ, կցեսցին ի ծովակողմն Յուդայ, և Յորդանան յարեւելից կողմանէ»։ (Յես. ԺԹ. 34)։

Արդ Յեսու և Աւետարանիչ միևնոյն ուղղութեամբ կը բացատրեն Կափառնաումի սահմանները և միևնոյն դիրքը ունի արդի Թէլ-Հումը ուր էր անհետացեալն Կափառնաում՝ ուր Յիսուս՝ իր քարոզութեան երեք տարուան մեծագոյն մասը անցուց։

Այստեղ բժշկեց Յիսուս անդամալոյծը զոր, քարոզութեան ժամանակ, առաստաղէն իջուցին. այստեղ բժշկեց նաև Հարիւրապետին անդամալոյծ մանուկը և Պետրոսի զոքանչը։

Այս տեղ Յիսուս, ժողովրդանոցին մէջ, սովրեցուց ու քարոզեց Ս. Հաղորդութեան խորհուրդը և այստեղ յանդիմանեց տեղւոյն ժողովրդեան հպարտութիւնն ու ամբարտաւանութիւնը։ Նշանաւոր էր Կափառնաում Հռոմայեցւոց ժամանակ, ունէր մաքսատուն մը, զինուորանոց ու փառաւոր Սինակոկայ մը։ Հրեաները մինչև Դ. դարուն սկիզբները չէին թողուր քրիստոնեաներուն՝ բնակութիւն հաստատել Կափառնաումի մէջ, բայց Կոստանդիանոս հրամայեց Յովսէփ անուն հաւատացեալ հրէին՝ եկեղեցի մը կանգնել հոն, որմէ յետոյ ծաղում առաւ քրիստոնէութիւնը Կափառնաումի մէջ։ Յովսէփ Տիբերիայէն սկսաւ իր եկեղեցաշինութիւնը և յետոյ Պետրոսի զոքանչին տանը տեղւոյն վրայ կանգնեց հոյակապ եկեղեցի մը։ Զ. դարուն մէջ Կափառնաում այցելող պատմիչ մը տեսեր է այդ եկեղեցին և ա՛ն է որ տուն Պետրոսի կը կոչէ այն տեղը։

Ը. դարուն մէջ Ուիլլըպալտ անգլիացի հնախոյզը Կափառնաում այցելելով, զայն տեսեր է լոկ իբրև անշուք գիւղ մը, իսկ մէկ-երկու դար յետոյ, Տանիէլ Իկումէնոս ռուս ուղևորը՝ տեսած է Կափառնաումը իբրև աւան մը բաւական ծաղկեալ։ Պրօքարտ՝ 1230 թուականին այցելելով, գիւղական վիճակի հասած կը տեսնէ զայն, իսկ 1670 թուականին բոլորովին ամայի էր Կափառնաում։

Կափառնաումի աւերակները բաւական ընդարձակ տեղ մը կը բռնեն՝ գլխաւորաբար ծովուն եզերքը։ Հո՛ն կը տեսնուին մէկ քանի արձաններ՝ հին ժամանակէ մնացած, և դարերէ հետէ աւերակ քառակուսի աշտարակ մը որուն վրայ գտնուած քարերը ապացոյց են թէ այդ աշտարակը Կափառնաումի մեծագոյն շէնքերէն մէկը եղած է։ Այս քաղաքին ամէնափառաւոր շէնքերու մնացորդները վերոյիշեալ աշտարակին արևմտեան կողմը և ծովէն յիսուն մէթր հեռու են։ Տեսնուած աւերակներուն վրայ դրուագներ կան, բայց գլխաւորապէս նշանակալից են երկու քարեր որոնց մէկին վրայ քանդակուած է արեգական պատկերը ու միւսին վրայ՝ քառաձի կառք մը։ Ասոնք ցոյց կու տան թէ Հռոմայեցւոց ժամանակէն մնացած շէնքերու բեկորներ են։

Կափառնաումի հիւսիսային արևմտեան կողմը, գրեթէ 45 մէթր անդին է Քորազինը՝ որ հիմա «Գօրօզա» կը կոչուի և մէկ քիլօմէթր տարածութեամբ տեղ կը գրաւէ։ Ծածկուած է շինութեանց վերաբերեալ նիւթեղէններու կտորուանքներով՝ որոնց մեծագոյն մասը տակաւին կը մնայ իր հրանուած վիճակին մէջ։

Հոն կը տեսնուի դրան բարաւոր մը՝ 2.50 մէթր երկայնութեամբ՝ համակ քանդակագործեալ։ Կա՛ն նաև սիւներու ստորին մասեր, քառակուսի մըթերու խոյակներ՝ բոլորն ալ ջախջախուած, որմախորշերու համար մասնաւորապէս պատրաստուած քարեր՝ Կորնթեան ոճով քանդակուած, ևն։ Այստեղ կը տեսնուին երկու ջրհորներ՝ որոնց ջուրը շա՛տ անուշ է։ Մէկը տեսնուած աւերակներուն արևմտեան կողմն է և կը կոչուի Պիր-Աժէրա, միւսը՝ հիւսիսային արևելեան կողմն է, հին քաղաքին տեղւոյն ծայրը՝ և կը կոչուի Պիր-Գօրազէ։ Այս վերջինը 6-7 մէթր խորութիւն ունի և ջուրը ա՛յնքան առատ է՝ որ տարւոյն մէկ քանի ամիսները յորդելով՝ առուակ մը կը կազմէ։

Այստեղէն շատ հեռու չէ՛ նաև այն նշանաւոր դաշտը՝ Հատտինի, ո՛ւր Յիսուս եօթը հացով և մէկ քանի ձուկով՝ չորս հազարէ աւելի մարդիկ կշտացուց։ Հատտինի դաշտին մէջ՝ այս նշանաւոր տեղւոյն վրայ, մեծամեծ սեւ քարեր կը տեսնուին իբրև նշան դրուած ժամանակին։ Կ'ըսեն թէ այս տեղ ալ եկեղեցի մը կայ եղեր հին ատենները՝ բայց աւերակները անգամ չեն տեսնուիր հիմա։

Մօտերը հանքային ջուրերու ջերմուկներ կան որոնց վրայ խօսած են Հովսեպոս պատմիչ և Պլինոս՝ իր բնական պատմութեան մէջ, ինչպէս նաև ուրիշ բնալոյծներ։ Յօդացաւի շատ նպաստաւոր են այս ջուրերը, մինչև 65 աստիճան տաքութիւն ունին, վճիտ են և մակնեզիայի համ ունին։

Երկուք են այս ջերմուկները։ Առաջինը՝ որ լերան ստորոտն է և լճին քով, կը կոչուի «Համմամ Իպրահիմ» զոր շինել տուած է հռչակաւոր Իպրահիմ փաշան։ Աւազանը մեծ է և գեղեցիկ, համակ մարմարեայ, ուր ջուրը մէկ կողմէն կը վազէ և միւս կողմէն դուրս կ'ելլէ ծորակներու միջոցաւ։ Աւազանին շուրջը մարմարեայ սիւներ կան՝ որ գմբէթ մը կը բարձրացնեն գլանաձև ծակերով որոնցմէ դուրս կ'ելլէ ջերմութեան շոգին. իսկ աւազանին շուրջը յատակուած է գեղեցիկ մարմարներով։

Երկրորդը՝ առաջինէն մէկ քանի քայլ անդին է, բոլորովին փլփլած։

Հատտինի դաշտէն կէս ժամ կը տևէ՝ դէպ ի հիւսիսային-արևմուտք, Երանութեանց լեռը՝ որուն գագաթը մարդ կարող է ելլել հինգ վայրկեանէն։ Այս լերան վրայ տուաւ Յիսուս «Ինն Երանութիւնները»։

Երուսաղէմ — ՎՐՈՑՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ, անցեալ երեքշաբթի, հարցում եղաւ թէ կառավարութիւնը տեղեկութիւն ունի՞ որ պելճիքական դրամատէրներու խումբը թերացեր է գործադրելու՝ Բէքին-Հանքոու երկաթուղիին շինութեան պայմանները, և թէ այդ պարագային մէջ մենաշնորհը ջնջուա՞ծ է, պիտի ջնջուի՞ և կամ ուրիշին պիտի տրուի՞։ Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց թէ այդ մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չունի։

Բէքինէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Լի-Հունկ-Ջանկ Բէքին դարձեր է։

ՆԻՒ ՖԱՈՒՆՏԼԷՆՏԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Մաքենի Լոնտոնի թղթակիցը կը հերքէ այն լուրը թէ Նիւ Ֆաունտլէնտի խնդրին համար այս միջոցիս բանակցութիւններ կը կատարուին Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Այդ խնդիրը, կը յարէ թղթակիցը, միւս բոլոր խնդիրներուն վրայ առաջնութիւն պիտի ունենայ, քանի որ Վերին Նեղոսի վէճը կարգադրուած է։ Նիւ Ֆաունտլէնտի բանակցութիւններն ալ Լոնտոնի մէջ պիտի կատարուին, բայց պիտի սպասուի Լորտ Սոլզպէրիի վերադարձին որ տակաւին Ֆրանսայի հարաւային կողմը պիտի մնայ։ Մաքենի թղթակիցը կը յարէ թէ Ֆրանսայի զոհացումներ տրուած ըլլալու լուրերը անհիմն են։ Սա միայն ստոյգ է թէ, կ՚ըսէ, Ֆրանսա բնականաբար բաւականաչափ զոհացում մը փոխարէն միայն պիտի հրաժարի Նիւ Ֆաունտլէնտի մէջ դաշնակցութեամբ ունեցած իրաւունքներէն. բայց տակաւին յայտնի չէ թէ այդ զոհացումը ի՛նչ եղանակաւ պիտի կատարուի, փոխարէն երկի՛ր ստանալով, թէ դրամական հատուցումով, ինչպէս կ՚ուզէ Անգլիա։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ.— Մանիլայէն մարտ 27 թուականով կը հեռագրեն թէ Ամերիկացիներու ամրաշէն զօրքերու սպաները նոյն օրը ամբողջ աշխատեր են նորոգելու երկաթուղիին կամուրջը։ Այդ միջոցին ամերիկեան զինուորներ յաջողեր են գետակը անցնիլ և շարունակելով իրենց յառաջխաղացութիւնը Մալինթա գիւղին առջեւ հասեր են, ուրկէ թշնամին հրացանաձգութիւն մը կատարեր է ամերիկացիներու գիծին կեդրոնին վրայ։ Մալինթան պաշտպանող բնիկները կ՚երեւայ թէ փոքրաթիւ են։ Ամերիկացիները այդ գիւղին մէջ պատնէլու ատեն պատնէշներուն մէջ թշնամիէն ոչ ոք տեսեր են, թէեւ բնիկները հրացանաձգութիւն կատարելով մինչեւ իսկ ամերիկացի գնդապետ մը սպաննած էին։ Ամերիկացիները Բոլոյի վրայ քալելէ առաջ Մալինթայի մէջ քիչ մը կեցեր են վասն զի տաքութենէ և յոգնութենէ ընկճուած էին։ Կիրակի օրը Ամերիկացիները բնիկներուն ձեռքէն գանազան ամրոցներ առեր և վերջապէս յաջողեր են յարձակիլ անոնց կողին վրայ և բնիկները սիպեր են նահանջել։ Ամերիկացիները այդ պատնէշներուն մէջ քառասուն հոգի գերի բռներ են։ Բնիկները փախչելու ատեն կը կոտրտէին այն զէնքերը զորս չէին կրնար հետերնին տանիլ։ Մաք Արթուր նոյն գիշերը ու առտուն անցուցեր է Մաքքամեանի մէջ որ Բոլոյէն անդին առաջին կայանն է. յետոյ յառաջապահները դէպ ի Մալոլոս ճամբայ ելեր են որ Փիլիպպեանց կառավարութեան կեդրոնն է։ Բնիկներուն գլխաւոր մէկ մասը Մալոլոս քաշուեր է։ Գերի բռնուած բնիկները կ՚ըսեն թէ մինչեւ Մալոլոս մարտկոցներ չկան։ Ամերիկացիներուն ձեռքը անցած բոլոր քաղաքները այրած էին և ամայի։

—Մանիլայէն նոյն թուականով ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մաք Արթուր զօրավարին յառաջապահները Պուլաքան մտեր են, զոր մասամբ այրած գտեր են, թէեւ գլխաւոր տուները անվթար կը մնային։

—Օթիս զօրավարը մարտ 28 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Ուաշինկթըն.

«Մաք Արթուր զօրավարը երէկ բաւական դժուարին ճակատամարտ մը մղեց Մարիլաոյի անդիի կողմը։ Տաքըթայի զօրագունդը փայլուն յաղթանակ մը տարաւ՝ Ակուինալտոյի կողմէ Մալոլոսէն բերուած զինուորներուն վրայ. թշնամին մեծ կորուստներով ետ մղուեցաւ։ Մեր կորուստն է դեր-հազարապետ մը, երկու տեղակալ ու 4 զինուոր մեռած և տեղակալ մը ու 22 զինուոր վիրաւորուած։ Երկաթուղիներու քանդումը, զոր կը նորոգենք, բաւական արգելք եղան Մաք Արթուր զօրավարին յառաջանալուն։ Մեր փոքր թնդանօթակիրները Պուլաքանի մէջ կը գտնուին և թող չտուին որ թշնամին յարձակի Մաք Արթուրի զօրքերուն ձախակողմը։ Ապստամբներու պետերէն Լունա զօրավարը յայտարարութեամբ մը հրաւիրեց բնիկները այրել այն քաղաքները զորս պարտաւորուին Ամերիկացիներուն ձեռքը յանձնելու։ Ասոր հետեւութիւնը սա է թէ կղզիին հիւսիսային կողմի մեծ մասը բոցերու մէջ կ՚այրի»։

—Իլօ-Իլոյէն ալ նոյն թուականով կը հեռագրեն.—«Իլօ-Իլոյի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։ Սմայթ գնդապետին զօրքերը Էնրիք մտան և գոհունակութեամբ ընդունուեցան տեղացիներէն կողմէ, որոնք վերջերս աւազակներու խումբերուն կողմէ կողոպտուած էին։ Գերմանացի Լէօփէնշթայն իշխանի մահը հետեւեալ պարագաներուն մէջ պատահեցաւ. մարտ 26 ի առտուն, Հուիթըն զօրավարին հրամանով, Օրէկոնի Բ. գունդին սպաներուն զօրաւոր ընկերներ տանողներ ՚ն կ՚առաջնորդէր։ Այդ գունդը ճակատամարտին առաջին գիծին մէջ կը գտնուէր։ Իշխանին թէ վրտանգաւոր դիրքի մէջ է, բայց մտիկ չըրաւ և գնդակով մը զարնուեցաւ։ Մարմինը յանձնուեցաւ իր բարեկամներուն»։

—Ուաշինկթընէն մարտ 28 թուականով հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ բնիկները դէպ ի հիւսիս կը քաշուին հետզհետէ. նոր զինուորներ օգնութեան հասած են Մալոլոսէն։ Մաք Արթուր զօրավարին զօրքերուն մէջ շատ մը վիրաւորներ գտնուելնուն համար նոր վրաններ կառուցուեցան իբրեւ հիւանդանոց։

—Նիւ Եորքէն մարտ 29 թուականով կը հեռագրեն թէ ապստամբները իրենց կառավարութեան կեդրոնը Մալոլոսէն Սան-Ֆէրնանտօ փոխադրեր են։

—Ուաշինկթընէն մարտ 31 թուականով ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Օթիս զօրավարը հեռագրեր է թէ Ամերիկացիները գրաւեր են Մալոլոսը։ Բնիկները հեռացեր են անկէ, քաղաքը այրելէ ետքը։

—Մ. Նահանգաց նախարարներու խորհուրդը, անցեալ երեքշաբթի, Պ. Մաք Քինլիի նախագահութեամբ գումարուելով, որոշեր է 35,000 կամաւորներ զէնքի կանչել։

—Օթիս զօրավարին հեռագիրները թէեւ միշտ յաջողութիւններ կ՚աւետեն, սակայն Ուաշինկթընի մէջ ժողովուրդը գոհ չէ և կ՚ըսէ թէ ամէն բան ճիշդ չի հաղորդուիր իրեն։

ՍՊԱՆԻԱ.— Պաշտօնական տեղեկութիւններ կը հերքեն այն լուրերը թէ Սպանիոյ նահանգներուն մէջ բարեկարգութիւնը խանգարուած ըլլայ։ Մատրիտի մէջ զգուշական միջոցներ ձեռք առնուած են՝ Քուպայէն դարձող զինուորներու դէմ։

—Ելմտական նախարարը յայտարարեր է թէ մաքսի հասոյթները ներկայ ամսուան մէջ երկու միլիոն բաւէթա աւելցած են։ Նախարարը ըսեր է նաեւ թէ պատերազմական տուրքը տակաւին պիտի չվերցուի։

ՀԱԲԵՇՍՏԱՆ.— Օտեսայէն կը հեռագրեն Արտմենտիէֆ թէ ռուս գնդապետ մը որ իբրեւ արտասովոր պատուիրակ 11 ամիսէ ի վեր Մենելիքի մօտ կը գտնուէր, Օտեսայէն անցած է և Բեդերսպուրկ կը դառնայ, ուր Ցարին պիտի մատուցանէ Հաբեշստանի վեհապետին ինքնագիր մէկ նամակը և բազմաթիւ նուէրներ։ Գնդապետը նաեւ տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ Հաբեշստանի կացութեանը վրայ։

ՆԻԿԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ՋՐՎԷԺԸ.—Վիէննայէն լուր առնուած է թէ Նիքարակուայի ջրվէժին ծրագիրը բոլորովին մէկ կողմ թողուած և Բանամայի Ընկերութեան հետ համաձայնութիւն մը կնքուած է։

ՍԱՄՈԱՅԻ խնդրին բանակցութիւնները Ուաշինկթընի մէջ կը կատարուին, բայց տակաւին համաձայնութեան հիմ մը գտնուած չէ։

ԱՐՆԻԵԼԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ.— Ռուկէ ծովեզերքէն առնուած վերջին լուրերու նայելով Անգլիացիները յիսուն չափ քաղաք ու գիւղ այրեր են՝ ներքին մասերու բնիկներուն դէմ մղուած կռիւներու միջոցին։ Անգլիացիներէն երեք սեւամորթ սպաննուեր և երեք սպիտակամորթ սպայ վիրաւորուեր են։ Քանի մը սեւամորթներ ալ կան վիրաւորուած։

ՇԱՔԱՐՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.—Անցեալ օր ծանուցինք թէ խնդիր եղած է աւելցընել մաքսատուրքը Հնդկաստան ներմուծուած այն շաքարներուն, որոնք նպաստ մը կը ստանան արտածուած կեդրոններէն։ Վիէննայէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը պիտի ջանայ համոզել Գերմանիան ու Ֆրանսան որպէս զի իրեն հետ բողոքեն այդ յաւելումին դէմ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ լրագիրները կը խօսին այն վճռին վրայ որով Բրոֆէսէօր Տէլպրիւք յանդիմանութեան և 500 մարքի տուգանքի դատապարտուած է, իր լրագրին մէջ Շլէզվիկի արտաքսումները քննադատած ըլլալուն համար։ Պահպանողական լրագիրները անգամ կ՚ըսեն թէ աւելի աղէկ կ՚ըլլար եթէ Պէրլինի համալսարանին ուսուցիչը դատապարտուած չընդ թարկուէր։

—Սամոայի խնդրին համար գերման լրագիրներուն մէջ հրատարակուած կէսպաշտօնական զեկոյց մը կը յայտարարէ թէ անգլիական լրագիրները դառնացուցած են վիճաբանութիւնը։ Զեկոյցը կը յարէ թէ դաշնագրութեանց տրամադրութիւններուն գործադրութեանը փափաքող է. թէ կ՚ուզէ որ խնդիրը լուսաւորուի և թէ բնաւ առաջարկած չէ Սամոայի բաժանումը։

ՊԱՊԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.—Կարդինալ Րամբոլլա, անցեալ երեքշաբթի, Վատիկանի մօտ գտնուող դեսպանները ընդունելու միջոցին յայտարարեր է թէ Պապին առողջական վիճակը գոհացուցիչ է, բայց շատ խնամքի կարօտ է, որովհետեւ իր նախկին վիճակը գտնելու համար դժուարութիւն կը քաշէ։ Բժիշկներու խորհուրդով դժուար խնդիրներ չեն ներկայացուիր Պապին, բայց ան ինքզինքը լաւ կը զգայ և կ՚ուզէ Ս. Պետրոսի եկեղեցին իջնել ցոյց տալու համար թէ կատարելապէս ապաքինած է։ Մինչեւ հիմա թող չեն տար որ Լէոն ԺԳ. գործադրէ այդ ծրագիրը, վասն զի կը վախցուի թէ բուռն յուզումներ անպատեհ ապաւորութիւն կրնան առաջ բերել։ Պապը շատ կը նեղանայ իրեն վրայ տարածուած աննպաստ լուրերէն։ Այս օրերս Փրանսացի կղերական մը ընդունելով, ըսեր է անոր ծանուցանել ամէն կողմ թէ Պապը առողջացած է։ Լէոն ԺԳ. ինք անձամբ հրամայեր է Բարիզի պապական նուիրակութեան հերքել վրդովիչ լուրերը։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Շաբաթ օրը ծանուցինք թէ Ֆիկառօ սկսած է հրատարակել վճռաբեկ ատեանի քննութեան տեղեկագիրը՝ Տրէյֆիւսի գործին վրայ։ Նոյն իրիկունը հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախարարապետ Պ. Տիւբիւի հրամայեր է քննութիւն կատարել թէ ի՛նչպէս կրնայ ըլլալ որ Ֆիկառօ ձեռք անցուցած է վճռաբեկ ատեանին այդ տեղեկագիրը։

ՄԱՐՈՔԻ նախարարապետը կաթուած ունեցեր է և վիճակը շատ ծանր է։

ԻՇԽԱՆ ՀՕՀԷՆԼՕՀԷ, Գերմանիոյ նախարարապետը, որ այժմ Պատէն-Պատէն կը գտնուի, իր ծննդեան ութսուներորդ տարեդարձին առթիւ Վիլհէլմ կայսրէն հեռագիր մը ստացեր է ուր յիշուած են իշխանին կողմէ հայրենիքին ու կայսեր մատուցուած մեծամեծ ծառայութիւնները։ Ն. Վեհափառութիւնը, դաշնակից իշխաններուն և ժողովուրդին անունով շնորհակալութիւն յայտներ է նախարարապետին, այն հաւատարմութեան համար որով իր պաշտօնը կը գործադրէ, փայլուն օրինակ մը հանդիսանալով։

ՌՈՒՍՕ-ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ ՄԸ.— Թայմզ կ՚իմանայ թէ ռուսական կառավարութիւնը մտադիր է ռուսօպարսկական պանքա մը հաստատել Թիֆլիզի մէջ։ Այդ պանքան, որ Պարսկաստանի մէկ քանի քաղաքներուն մէջ ճիւղեր պիտի ունենայ, մենաշնորհներ ձեռք անցընելու նպատակով կը հաստատուի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Պէլկրատէն ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Եաստրեպքի խնդրին համար ծանուցագիրներ փոխանակուած ըլլան Ռուսիոյ և Սերպիոյ միջեւ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէյսինէ, Խորհրդարանին նստաշրջանը երբ բացուի, ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ գաղթային բանակին վերակազմութեանը համար։

ՄԻԼԱՆ նախկին թագաւորը, որ զինուորական քննական պտոյտ մը կը կատարէր, ուրբաթ օրը Պէլկրատ վերադարձեր է։

ԱՌԱՋԻՆ ԹԵԼԻ ՀԵՌԱԳԻՐ.— Լոնտոնէն մարտ 28 թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն օրը առաջին անգամ ըլլալով առանց թելի հեռագրի փորձեր կատարուեր են Անգլիոյ և ցամաքային Եւրոպայի միջեւ։ Արշուած կէտերն էին Վիմրէօ, Ֆրանսայի մէջ փոքր գիւղ մը, Պուլոնէն երեք քիլոմէթր դէպ ի հիւսիս, և Ֆորլէնտ, Անգլիոյ մէջ։ Այդ երկու տեղերուն միջեւ գտնուած ծովին հեռաւորութիւնն է 50 քիլոմէթր։ Փորձուած դրութիւնը Իտալացի Պ. Մարքոնիինն էր։ Փորձերը որ՛նք Լոնտոնի Ֆրանս. դեսպանատան զինուորական կցորդին և ուրիշներու ներկայութեանը կատարուեցան, կատարելապէս յաջողեցան։ Ֆորլէնտի մէջ կրցան կարդալ այն հեռագիրը որ միւս կողմէն շատ դիւրութեամբ քաշուած էր իբրեւ թէ երկու կէտերը թելով մը միացած ըլլային։

— Թայմզ Վիմրէօէն նամակ մը հրատարակած է որ անթել հեռագրի միջոցաւ հաղորդուած էր իրեն։

ՆԱՒԱԲԵԿՈՒԹԻՒՆ.— Լոնտոնէն կը հեռագրեն ուրբաթ օրուան թուականով։

Սթէլլա շոգենաւը, որուն մէջ կային 185 ուղեւոր և 35 նաւաստ, հինգշաբթի կէսօրէ կղզիին առջեւ խորտակուեցաւ ժայռերու վրայ։ Հարիւր հոգի, որոնց մէջ կային նաեւ ուղեւորներու բոլոր կիները ու տղաքը, ազատեցան։ Կը վախցուի թէ միւս ուղեւորները և նաւաստիները խեղդուած ըլլան։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պետական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ արտաքին գործոց պաշտօնարանին առեւտրական դիւանին Ա. քարտուղար Նուրի պէյ, որուն Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ։

—Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Պետական Խորհուրդին օգնական անդամ Մէհմէտ Նէջիպ պէյի։

—Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Իզմիրի պարսկական հիւպատոսարանին թարգման Վահան էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ուրբաթ օրուան կայսերական ընդունելութեան միջոցին Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Հունգարիոյ առեւտրական նախարար Պ. Հէկէտիւսի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐԸ.— Սոֆիայէն մարտ 30 թուականով կը հեռագրեն թէ Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար Պ. Մարքովի հրաժարականը վերջնականապէս ընդունուած և Վիէննայի գործակատար Պ. Սըրմաճիէֆ նոյն պաշտօնին կոչուած է Կ. Պոլսոյ մէջ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ընտանիքներ Նէճէտ գաւառին մէջ բնակութիւն պիտի հաստատեն։ Հոն գտնուող զինուորական սպաները հրահանգ ստացան որոշել հարկ եղած տեղերը։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.—Ծէ՛թոլ ցի Անսալտօ գործարանին մէջ նորոգուելիք Մեսուտիէ ու Ասարը Թէվֆիգ մարտանաւերու պայմանադրութիւնը ներկայացուեցաւ ծովային նախարարութեան։ Առջի օրը նոյն գործարանին ճարտարագէտը ու ներկայացուցիչը Պահրիէի պաշտօնարանը գացին ուր խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ նոյն մարտանաւերու նորոգութեան եղանակին վրայ և քննուեցան երկու յատակագիծ՝ զորս պատրաստած էր նաւային շինութեանց նախագահ Հիւսնի փաշա։ Գործարանին ուզած գինին և Թէրսանէի շինութեանց ճիւղին ըրած հաշիւին մէջ մեծ տարբերութիւն ըլլալով, նոր պայմանադրութեան մէջ Անսալտօ գործարանը բաւական պիտի զեղչէ իր առաջարկած գինը։

ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ, թնդանօթաձիգ զօրքերու զօրապետի հրամանատարը, որ Սէլանիկ կը գտնուէր, կայս. Իրատէի մը համաձայն Եւրոպա գացեր է թնդանօթաձգութեան յառաջդիմութիւնները ուսումնասիրելու նպատակով։

ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Ինչպէս ծանուցինք, Սէլանիկի վաճառականները որոշած են ֆէսի գործարան մը հաստատել։ Դրամագլուխը 30,000 ոսկի պիտի ըլլայ։ Այդ վաճառականները ներկայացուցիչ մը պիտի ղրկեն Կ. Պոլիս՝ ֆէսի կայս. գործարանէն տեղեկութիւններ առնելու նպատակով։

—Ֆէսի կայս. գործարանին համար Եւրոպայէն նոր մեքենաներ պիտի գնուին ֆէսի պատրաստութիւնը բարւոքելու նպատակով։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը, առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջոցաւ կը պահանջէր 12,000 ոսկիի գումար մը իբրեւ տոկոս այն հարիւր հազար ոսկիին զոր երբեմն փոխ տուած է Մալիէին և որուն մայր գումարը միայն գանձած է։ Մեծ-Եպարքոսը որուն մատուցուած էր խնդիրը, ելմտական նախարարութենէն բացատրութիւններ ուզած է։ Այս վերջինը պատասխանած է թէ տէրութեան գանձը Շիրքէթէն 13,000 ոսկիի պահանջք մը ունի նաւամատոյցի տուրքի հաշուէն և թէ խնդիրը դատարանի առջեւ հանուած ըլլալով, մինչեւ որ վերջնական վճիռ մը չարձակուի չի կրնար նկատողութեան առնել Ընկերութեան պահանջումը։ Մեծ-Եպարքոսը այս պատասխանը հաղորդեր է առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

—Ինչպէս յայտնի է, Շիրքէթի վարչական Խորհուրդը կ՚ուսումնասիրէ շոգենաւերու երթեւեկութեանց գինը զեղչելու խնդիրը։ Moniteur այս առթիւ հետեւեալը կը գրէ.—«Այդ զեղչը եթէ որոշուի, Ընկերութիւնը 10,000ական ոսկի բաց մը պիտի ունենայ հինգ տարի և այդ ժամանակամիջոցէն ետքը պիտի կրնայ հաւասարակշռել իր ելմտացոյցը։ Բայց, յայտնի է թէ, շատ մը ընտանիքներ որոնք երթեւեկութեան գնին սղութեան պատճառաւ Վոսփորի գիւղերէն հեռանալով քաղաքին մէջ հաստատուած են, գիները եթէ զեղչուին, նորէն գիւղերը պիտի դառնան. նոյնպէս քաղաքը բնակող բազմաթիւ ընտանիքներ Վոսփորի գիւղերը պիտի փոխադրեն իրենց բնակութիւնը։ Վարչական նոր Խորհուրդին անդամներէն մէկ քանին ալ այս կարծիքէն են։ Ասոնց մէկը, Պետրոս էֆ. Ազարեան, դեր-նախագահ Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին, առաջարկեր է 50,000 ոսկի փոխ առնել Շիրքէթին և այդ գումարին գլխաւորը ու տոկոսը հինգ տարի ետքը գանձել։ Այս որոշումը եթէ ընդունուի, յայտնի պիտի ըլլայ թէ գիներու սղութիւնը կը մնայ Շիրքէթի շահերուն»։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ Ընկերութեան տնօրէն կարգուեցաւ վարչական Խորհուրդին անդամ Պ. Բէրտիքարիս։ Նախորդ տնօրէն Պ. Ձիւրա պիտի վարէ մասնագիտական ճիւղը։

—Թրամուէյի վարչական Խորհուրդը իր պաշտօնեաներուն համար բժշկական մարմին մը կարգեց, տոքթ. Քսէնոֆոն Զօթոսի տեսչութեանը տակ։

ՀԵԼԼԷՆՆԵՐՈՒ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Ժամանակէ մը ի վեր Ֆէնէրի Պատրիարքարանին և հելլենական դեսպանատան միջեւ անհամաձայնութիւն մը կայ հելլէն հպատակներու՝ օսմ. հպատակ Յոյներու հետ ամուսնութեանց խնդրին համար։ Արդ, այդ վէճը կարգադրելու նպատակով խառն յանձնաժողով մը կազմուած է որ կը բաղկանայ երկու մետրապոլիտներէ, Խառն ժողովի անդամ Քոնսթանթինիտիս էֆ. է և հելլէն դեսպանատան կողմէ ալ փոխ-հիւպատոս Պ. Սանտորուլոսէ, հիւպատոսական դատարանին նախագահ Պ. Բալանէլլիէ և Բ. թարգման Պ. Ւիլբէրոսէ։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութեան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Ռէժիի վարչութեան շոգենաւերը կանոնաւոր վիճակի մէջ դնելու նպատակով։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Յունաց Պատր. փոխանորդը Տ. Աքոսթոլոս և Աթալիայի մետրապոլիտ Տ. Երասիմոս շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը թագրիրով մը ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմի արտօնութիւն տրուած է անձը դարմանելու նպատակով Այնորոզէն Կ. Պոլիս գալ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախնական դատարանը շաբաթ օրը դատեց ոստիկան Իսմայիլ Հագգը էֆ.ն, որ ամբաստանուած էր թէ հեծեալ ոստիկան Հայտար էֆ.ն ծեծած է խարազանով։ Իսմայիլ Հագգը էֆ. դատապարտուեցաւ մէկ ամսուան բանտարկութեան և դատական ծախքերը վճարելու։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ՑԵՆ անցեալ օր հինգ ձի մայրաքաղաքս բերուեցան կայս. ասպաստաններուն համար։

ՖԷՆԷՐԻ պատրիարքարանը անպայման կերպով կարգադրեց բրաւ և վանքի մը մէջ ապաշխարելու դատապարտեց Ֆիլարէնոս անուն կղերական մը որ Այնորոզի մէկ կնիքը կեղծելով Աթէնք փախած էր։ Տ. Ֆիլարէնոս Աթէնքի մէջ բռնուելով մայրաքաղաքս ղրկուած և խոստովանած է իր յանցանքը։

ԱՑՏՆԻ կուսակալութեան օտար յարաբերութիւններու տեսուչ անուանուեցաւ ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ կազմուած գործառնութիւններու փութացման յանձնաժողովին առաջին քարտուղար Մահիր պէյ, փոխանակ Արմենակ էֆ.ի։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Ճիտտէի մէջ անցեալ երկուշաբթի ժանտախտէ երեք դէպք պատահեր են, երեքշաբթի՝ մէկ մահ, չորեքշաբթի՝ մէկ մահ, հինգշաբթի՝ երկու մահ և ուրբաթ՝ երեք մահ։

ՄԱԼԻԷԻ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդին որոշմամբ, որուն հաւանած է Նախարարաց Խորհուրդը, ելմտական նախարարութեան և կառավարական պաշտօնարաններու արկղերուն կողմէ ըլլալիք ամսական, ճամբու ծախքի և ուրիշ փոքր վճարումներուն համար օսմ. ոսկին հարիւր երկու ղրշ. երեսուն փարա պիտի հաշուուի։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդը տեղեկագիր մը պատրաստեց պահանջելու համար քարափներու ընկերութենէն անպայման կատարել մաքսատան շէնքերու կառուցումը՝ որուն պարտաւոր է կնքուած պայմանադրութեան համաձայն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.— Կ. Պոլսոյ վաճառականներէն ոմանք Բ. Դռնէն արտօնութիւն խնդրեցին՝ Էլասոնայէն մինչեւ Հելլէն սահմանագլուխը երկաթուղի մը շինելու համար։ Խնդիրը յանձնուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

— Իզմիրի լրագիրները կ՚ըսեն թէ Հայտար Փաշա—Իզմիրի երկաթուղիին գիծը Իզմիր-Աֆիոն Գարահիսարի գծին միացնելու գործը մօտերս պիտի կարգադրուի։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ զինագործարաններուն նոր մեքենաներ և գործիքներ գնելու համար գնդապետ Խուրշիտ պէյ Գերմանիա ղրկուեցաւ։

ՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ մէջ աշխատող գրաշարները, ցրուիչները և շրջիկ գրավաճառները առանձին արհեստապետութիւն մը նկատուելով իւրաքանչիւրին ամէն տարի արտօնագիր պիտի տրուի հինգ ղրուշի փոխարէն։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը իրեն եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց թէ Շէրիի դատարանի մը վճռին համար երբ վճռաբեկ ատեանին դիմուի, դիմողին երաշխաւորութիւնը պէտք է առնեն Շէրիի վճռագիրներուն գործադիր պաշտօնեաները։

— Նոյն նախարարութիւնը ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով ծանոյց թէ վճռագրի մը գործադրութեան ատեն եթէ դատախազը ու դատապարտեալը մեռնին և երկուքին ալ թէրէքէն գրել հարկ ըլլայ, գործը Շէրիի միջոցաւ կատարել հարկ է։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը պիտի ընդհանրացնէ այն կարգադրութիւնը որով տասանորդի տուրքին երեք տոկոսը հաշուելով միջին գումարը պիտի առնուի և աւելցուի կալուածական տուրքին վրայ։ Խնդիրը մատուցուած է Բ. Դրան։ Ինչպէս ծանուցինք, այդ դրութիւնը Էտիրնէի մէջ փորձուելով գոհացուցիչ արդիւնք տուած է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ քանի մը հոգի մենաշնորհ ուզեր են Գարշը Եագայէն մինչեւ Սողուք Չուեսու թրամուէյի գիծ մը շինելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐ իշխանապետութիւնը այս օրերս օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան պիտի վճարէ Արեւելեան Ռումէլիի տուրքը։ Մանուցուած է նոյն իշխանապետութեան նաեւ վճարել Պէլովա-Վաքարէլ երկաթուղիի գիծին յատկացուած գումարը։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Ելմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովը նորէն նկատողութեան առած է այն ծրագիրները որոնք մաքսային վերատեսչութեան կողմէ պատրաստուած են և զանազան միջոցներ կ՚առաջարկեն մաքսատուններու հասոյթները աւելցնելու համար։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նոր կուսակալ Հազիմ էֆ. մարտ 13ին պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ՁՄԵՌԸ.— Գոստվայի մէջ անցեալները սաստիկ փոթորիկ մը ծագելով շէնքերու կղմինտրները կոտրտեր են։ Հովին յաջորդեր է ձիւն և անձրեւ։

—Իզմիրի մէջ ու շրջակայքը տիրող ցուրտին պատճառաւ ծառերու ծաղիկները և այգիներուն մէկ մասը սառեր են։ Այգիներուն վնասը թէեւ հարիւրին տասնհինգ է, սակայն ցուրտերը դեռ կը շարունակեն և նոր վնասներէ կը վախցուի։

ՁԵՂՉ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Առեւտրական դատարանաց վճռագիրներու գործադիր դիւանին պաշտօնեաներէն Հասան Րիզա էֆ.ի նկատմամբ կատարուած քննութենէն մինչեւ հիմա հարիւր հազար ղրշ.ի զեղծում մը երեւան հանուած է։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

Բ. ՐԵՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԻՆ 65րդ վիճակահանութեան յիսուն ոսկինոց պարգեւը շահեր է մաքսատան քարտուղարներէն Ահմէտ պէյ։

ՊՈԼՍՈՅ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ.— Ծովային նախարարութիւնը նկատելով որ Պոլսոյ նաւահանգիստը ամէն տարի աստիճանաբար լեցուելու վրայ է, մասնագէտ անձերէ յանձնաժողով մը կազմեց ատոր դարման մը խորհելու համար։ Հմուտ եւ փորձառու անձեր կ՚ըսեն թէ Պոլսոյ նաւահանգիստը քանի մը գրկաչափ լեցուած է։

ՋՕՐԱՎԱՐ ԲԱՔՈՍԻ.— Հունգարացի նշանաւոր զինուորական Րաքոսի զօրավարը, որ 1701էն մինչեւ 1711 Աւստրիացիներուն դէմ մղած ճակատամարտներուն մէջ մեծ համբաւ շահած է, հաշտութեան կնքումէն ետքը Հունգարիայէն հեռանալով Թուրքիա եկած և 1735ին մեռած է Ռոտոսթոյի մէջ։ Ժամանակին թէեւ ընդհանուր կարծիք կար թէ այդ զօրավարին մարմինը Ռոտոսթոյի մէջ թաղուած ըլլայ, սակայն քանի մը տարի առաջ հունգարացի պատմագէտներ քննութիւն կատարելով ստուգեցին թէ զօրավարին ոսկերոտին կը գտնուի Ղալաթիոյ Սէն-Պընուա վարժարանին եկեղեցիին մէջ։ Բէշթայի մէջ հիմա կազմուած յանձնաժողով մը գրեր է ֆրհանկիր զօրաց հրամանատար Ձէքքինի փաշայի թէ Րաքոսիի մարմինը ի՛նչ կերպով կարելի է Հունգարիա փոխադրել։ Ձէքքինի փաշա պատասխաներ է թէ զօրավարին ոսկերոտիքը Լազարիստ կրօնաւորներու սեպհական եկեղեցիի մը մէջ գտնուելուն համար, պէտք է արտօնութիւն առնել նոյն միաբանութեան պետէն՝ որ Բարիզ կը գտնուի. նոյնպէս դագաղը մինչեւ սահմանագլուխ տանելու համար ալ աւստրօ-հունգարական դեսպանատան միջոցաւ՝ կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն առնելու է։ Ձէքքինի փաշա յարեր է նաեւ թէ այդ ձեռնարկը յաջողցնելու համար պէտք է որ խնդիրը կա՛մ Հունգարիոյ խորհրդարանէն և կամ գոնէ Բէշթայի քաղաքապետութեան Խորհուրդէն ներկայացուի և թէ ինք պատրաստ է ձեռքէն եկած աջակցութիւնը ընելու։ Յանձնաժողովը այդ նամակը առնելով խորհրդակցութիւն կատարեր և որոշեր է թէ՝ խորհրդարանէն և թէ քաղաքապետութեան Խորհուրդէն խնդրել որ այդ մասին նոր ձեռնարկներ ըլլան։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ երկու ժամ հեռու գտնուած Ալի Քոճալը գիւղին ճամբուն վրայ անցեալները Տէրպէնքիրցի Մելքոն Րաշտի դիակը գտնուելով, ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարեր և հաստատեր է թէ ոճրի մը զոհ գացած է, որուն հեղինակներն են Գարաօղլանլը գիւղէն Կիւթիւք Ահմէտ և ընկերը Սէյիտ։ Երկուքն ալ ձերբակալուեր են։

ՊՈԼՍՈՅ Քիւչիւք Մուսթաֆա Փաշա թաղին մէկ սրճարանին մէջ, անցեալ գիշեր Թօշխալի վաճառական մը, Ալի անուն, ինքզինքը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց ձախ սրունքէն։ Ալի հիւանդանոց տարուեցաւ։ Կ՚ըսուի թէ գործի մէջ վնասելէն յուսահատած էր։

ՍԻՐՔԷՃԻԻ մօտ, ուրբաթ օրը, երկու բեռնակիրներ երկաթեայ ձողեր տարած ատեննին, ձողերէն մէկը զարնուեցաւ Հալքալըօղլուի հեռագրատան տեսուչ Լութֆի էֆ.ի գլխուն և ծանրապէս վիրաւորեց զայն։

ՓԱԽՑՈՒԱԾ ԱՊՐԱՆՔ.— Մէսամբրէի Մէճիտ շոգենաւին Ա. ղեկավարը երէկ Ղալաթիոյ քարափը ելած ատեն կասկածելով, մաքսային պաշտօնեաները վրան խուզարկեր և գտեր են հագուստի ոսկեզօծ արծաթէ զարդեր հինգ օխայի չափ, զորս գրաւեր են։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Պոլսոյ Եէնիպաղչէի կողմէ բանջարեղէնի պարտէզի մը մէջ աշխատող 18 տարեկան Վանկէլ քսան օրէ ի վեր անյայտացած էր։ Ոստիկանութիւնը իմանալով որ Վանկէլի մարմինը նոյն պարտէզին ջրհորին մէջ կը գտնուի, անցեալ օր ջրհորէն հանել տուաւ մարմինը որ նեխած էր։ Ոստիկանութեան բժիշկ Սիմոն պէյ քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ մարմինը 15 օրի չափ ջուրին մէջ մնացած է և թէ Վանկէլ անձնասպան ըլլալու համար ինքզինքը ջրհորը նետած է։

—Խասգիւղի Պատմիք թաղը բնակող կօշկակար Մանուկ շաբաթ օրը նախ ինքզինքը դաշոյնով վիրաւորեր և յետոյ կախելով անձնասպան եղեր է։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ՀՐԴԵՀԸ

Շաբաթ իրիկուն մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ ուրբաթ գիշեր ժամ 8ին Էնկիւրիի Աթ Բազարի մէկ խանութէն հրդեհ ծագելով այրեր են հարիւր տասը խանութ, երեք խան և առեւտրական դատարանը։ Այդ տեղերը խիտ առ խիտ փայտեայ շէնքերէ բաղկացած ըլլալով, կարելի չէ եղեր հրդեհին առաջքը առնել. նոյն միջոցին փչող սաստիկ հով մըն ալ պատճառ եղեր է կրակը արծարծելու որ քանի մը թևի բաժնուեր է։ Առեւտրական դատարանին թուղթերը կարելի եղեր է ազատել։ Կուսակալ Թէվֆիգ փաշա և կառավարական բոլոր պաշտօնատարները անմիջապէս հրդեհին վայրը փութալով ամէն ջանք ըրեր են կրակին առաջքը առնելու համար։

Վեհ. Սուլթանը իմանալով այդ աղէտին լուրը, հրամայեց որ հրկիզեալներուն ամէն աջակցութիւն ըլլայ։ Կայս. սոյն Իրատէն անմիջապէս գործադրուելով, հրկիզեալները յարմար տեղեր պատսպարուելով հաց, և այլն բաշխուեր է։ Այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Ն. Վեհափառութեան համար։

Վաճառատուններու և խանութներու ապրանքներուն մեծ մասը կարելի չըլլալով ազատել, այրեր են։ Այրած շէնքե-

բուն արժէքը երեք միլիոն ղրուշ կը հաշուի։ Ապահովագրական Ընկերութեանց կրած վնասներուն վրայ տակաւին տեղեկութիւն առնուած չէ։

Ներքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրեց Ինկիւրիի կուսակալութեան փութով տեղեկագրել այրած շէնքերուն թիւը և եղած վնասին քանակութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ

Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւորապէս կարդացուեցաւ Պատրիարքական Շրջաբերականը, և բոլոր քարոզիչները այդ մասին խօսեցան եկեղեցիներուն մէջ որոնք հաւատացեալներու արտասովոր բազմութեամբ լեցուած էին։

Մայր Եկեղեցիին մէջ Շրջաբերականի ընթերցումէն վերջը Ս. Պատրիարք Հայրը պերճախօս քարոզով մը բացատրեց Հայ. Եկեղեցիին առաքելական, ընդհանրական ամէնէն հին եկեղեցին ըլլալը, ուր պահուած են հնաւանդ ամէն կանոն և վարդապետութիւն առանց այլայլութեան. այս առթիւ Ն. Սրբազնութիւնը բացատրելով գաւառացի կարօտ ազգայիններուն վիճակը, յորդորեց ժողովուրդը որ փութայ նպաստներ ղրկել այդ գաւառացի հայակարօտ եղբայրներուն ու քոյրերուն։

Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ, քարոզիչ Տ. Գրիգորիս արքեպսկ. Ալէաթճեան անձամբ կարդաց Պատրիարքական Շրջաբերականը և քարոզեց։

Նէնի Դաբուի եկեղեցիին մէջ պատարագեց Տ. Մեսրոպ արքեպսկ. Սուքիասեան և Վանոյի եկեղեցիին վրայ կրօն. ժողովի յանձնարարութեամբ քահանայ ձեռնադրեց տիրացու Գէորգ Ղարիպեանը զոր անուանեց Տ. Սարգիս քահանայ, անոր քահանայ հօրը անուամբ. յետոյ կարդացուեցաւ Պատր. Շրջաբերականը տեղւոյն քարոզիչ Տ. Վահան Ծ. Վ. Ցակոբեան յուզիչ շեշտերով եկեղեցւոյ հարց դաւանութիւնը բացատրեց, և նկարագրելով գաւառացի կարօտ ազգայիններուն կարեկցութեան արժանի վիճակը հրաւիրեց ժողովուրդը մասնակցիլ ի նպաստ անոնց եղած հանգանակութեան։

Սղերդի առաջն. Տեղապահ Տ. Թէոդորոս Վ. Տիվրիկեան, որ Մարզուան՝ իր ծննդավայրը կը գտնուէր և որ կրօնական ժողովի որոշմամբ հրաւիրուած էր Պոլիս գալ, շաբաթ օր մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Պանտրմա-Պալըքէսէրի առաջնորդական Տեղապահ Տ. Թաթուլ Վ. Դուրեան որ Զմշկածագ կը գտնուէր, Խարբերդ հասած և անկէ հեռագրած է Պատրիարքարան թէ ամսոյս 17ին ճամբայ ելեր է Պոլիս գալու համար։

—Վսեմ. Նուրեան Ցովհաննէս և Գաբրիէլեան Դաբրիէլ Էֆէնտիները շաբաթ օր Ազգ. Պատրիարքարան երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցան Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

—Ուսումնական Խորհուրդի ատենապետ Տոքթ. Թորգոմեան Էֆէնտի վերստին հրաժարական մատուցած է իր պաշտօնէն։

—Գաղիքէօյի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզի.

«Երէկ ընդհ. ժողով գումարուեցաւ Տեղապահ Սրբազանին նախագահութեամբ և Տիգրան փաշայի ատենապետութեամբ։ Անդամներէն մեծ մասը ներկայ էր։ Ժողովի միջոցին կարդացուեցան շրջանաւարտ Թաղ. ժողովոյ երկամեայ տեղեկագիրը, միամեայ հաշիւները և հրաժարականը։ Տեղեկագիրը գոհութեամբ ընդունուեցաւ. հաշիւները ըստ սովորութեան, հաշուեքննիչ յանձնաժողովի մը ղրկուեցան։ Հրաժարեալ Քաղաքական ժողովին անդամներուն շնորհակալութիւն յայտնուելէ ետքը, ձեռնարկուեցաւ նոր ընտրութեան. ընտրուեցան հետեւեալները. Զենոբ պէյ Մէրամէթճեան, Բարթիկ էֆ. Նահապետեան, Ցարութիւն պէյ Ստեփան, Մովսէս էֆ. Անանեանց և Ցովհաննէս էֆ Նախնուխ։ Ասոնցմէ առաջինը ընտրուեցաւ միաձայնութեամբ, իսկ միւսները բացարձակ մեծամասնութեամբ։

«—Աղեքսանդրիոյ Թաղ. Խորհուրդը պայմանաժամի լրման առթիւ խմբովին հրաժարած ըլլալով, ի մօտոյ պիտի ձեռնարկուի նոր ընտրութեան։ Այս ընտրութեան համար, տեղապահ Սրբազանը այսօր Աղեքսանդրիա կը մեկնի։

«—Ս. Հայրապետը՝ Նուպար փաշայի մահուան առթիւ ցաւակցական ու մխիթարական կոնդակ մը յղած ըլլալով Պօղոս փաշայի, Ն. Վսեմութիւնը փութաց պատասխանել և իր շնորհակալութիւնները յայտնել։

«—Եգիպտոսի Հայոց առաջնորդին ընտրութիւնը 6-7 ամիս յետաձգուած է։

—Բերայի Աղքատախնամը կը հաղորդէ մեզ իր գործառնութեանց յունուար և փետրուար ամիսներու երկամսեայ հաշուեցոյցը։ Դրամական նուիրատուութիւնք՝ 6652.25 ղրշ։ Զանազան նուիրատուութեանց (միս և ոչխար) արժէքը՝ 2488.25 ղրշ։ Հացի վաճառումէն շահաբաժին՝ 300 ղրշ։ Ծախուց կողմի գումարներն են՝ հիւանդներու տրուած միսի փոխարժէք՝ 289.75, կաթի՝ 100.75. այրիներու տրուած հացի՝ 692.75, դրամական նպաստ՝ 140, մանր ծախք՝ 62, դիւանական 55.50, պատահական՝ 204, այցելու բժիշկին ամսական 1800, համարակալի՝ 108, հիւանդապահի՝ 100, պաշտօնէի՝ 500, դարմանատան ծախք՝ 91.50, դեղերու՝ 740։ Այդ երկու ամիսներու միջոցին, դարմանատուն դիմող հիւանդներուն թիւը եղած է 293, իրենց տուները պառկած հիւանդներուն 114, վիրաբուժական գործողութիւն կրողներուն՝ 279։ Հիւանդներուն տրուած է 346 ձրի դեղագիր։

—Մալկարայի ազգայիններուն հանգանակած 16 ոսկիի գումարը, ի նպաստ Վանայ կարօտեալներուն, Ռոտոսթոյի առաջնորդարանին միջոցաւ Ս. Պատրիարք Հօր ղրկուած է։ Զօրլուի մէջ ալ հանգանակութեան ձեռնարկուած է և առայժմ 500 ղրշ. հաւաքուեր է։ Զօրլուի ազգայինները, իրենց մէջ ծագած անհամաձայնութեան բերմամբ յայտնելով որ գուցէ ղպրոցնին փակելու հարկին մէջ պիտի գտնուին, խնդրած են առաջնորդ Տ. Ցովսէփ Ծ. Վ. Այվազեանէ որ այցելէ իրենց ու հաշտարար կարգադրութիւն մը ընէ. սա այցելութեան տիպողութիւն կու տան մանաւանդ իմացած ըլլալով որ առաջնորդ Ս. Հայրը, Զաակի տօնէն անմիջապէս ետքը, Էջմիածին պիտի ուղեւորի և ժամանակ չպիտի ունենայ ներկայ գտնուելու Զօրլուի եկեղեցւոյ տօնին։ Տ. Ցովսէփ վարդապետ մտադիր է եղեր գոհացում տալ Զօրլուեցիներուն փափաքին։

—Մեր Իզմիրի թղթակիցը կը հաղորդէ թէ անցած շաբթու Իզմիրի բոլոր բարեգործական ընկերութեանց ատենապետները՝ Աղքատախնամ ատենապետ Ցովհաննէս էֆ. Ելմասեանի հրաւէրով, Տ. Մելքիսեդեք Սրբազանի արժանավայել ընդունելութիւն մը ընելու համար խորհրդակցութիւն մը կատարեր են։ Իզմիրի մէջ կը յուսացուի որ Ս. Առաջնորդը ուրբաթ օր հոն կը հասնի։

Մեր Իզմիրի թղթակցի նամակէն կը տեղեկանանք նաև թէ Ջուհաճեանի մահուան տարեդարձին առթիւ 1500է աւելի բազմութիւն մը հաւաքուած է եղեր Իզմիրի հայ գերեզմանատան մէջ։ Ռ. Որբերեան էֆ. ճառ մը խօսելով, համառօտ կերպով նկարագրեր է Ջուհաճեանի կեանքը և մահը։

— Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցի հրաժարեալ խնամակալութիւնը հաշուեցոյց մը ղրկած է մեզ, ուրկէ կը տեղեկանանք թէ 21,005 ղրշ.ի գումար մը հանգանակած է, որմէ զեղչուելով 14,754 ու կէս ղրշ.ի հիւանդանոցի նորոգութեան այլ և այլ ծախքերու գումարը մնացած 6,250 ու կէս ղրուշը յանձնած է Իզմիրի Ազգ. վարչութեան։

—Ամսոյս 7ին Մաքրգիւղի նոր Թաղ. Խորհուրդին անդամ ընտրուած էին հետեւեալ անձերը զոր կը նշանակենք հոս իրենց ստացած քուէներուն կարգաւ.

Պետրոս Քիւչիւկ Ցակոբեան քուէ 204, Կարապետ Եավրուեան 186, Թագւոր Աբեւեան 135, Մանուկ Արզեան 123։

Երէկ ալ համեմատականի մնացած վեց անձերէն ընտրուեցան հետեւեալները։

Ցովհաննէս Իսագուլեան քուէ 126, Գրիգոր Մարգարեան 115, Վահրամ Մարգարեան 115։

—Պէյլէրպէյի Ռէթէոս էֆէնտի շնորհակալութեան գիր մը յղած է Ս. Պատրիարք Հօր ուղղ իր վաղամեռ կնոջ մահուան առթիւ Ն. Սրբազնութեան յայտնած ցաւակցութեան՝ և յուղարկաւորութեան Տ. Գնէլ վարդապետը ներկայացուցիչ ղրկած ըլլալուն համար երախտագիտութիւն յայտնած է։

— Կը լսենք թէ Սկիւտարի Ս. Խաչ վարժարաններու կարօտ ուսանողաց Խընամակալութիւնը, ինչպէս ուրիշ՝ նոյնպէս և այս տարի, Ս. Զատկի առթիւ, թաղին աղքատիկ երկսեռ ուսանողներուն մէյ մէկ ձեռք զգեստ շինելու ձեռնարկած է, բարեսէր թաղեցիներու նուիրատուութեանը դիմում ընելով. կը գովենք Խնամակալութեան այս ձեռնարկը, և կը յուսանք որ Սկիւտարցիք ալ, իրենց ծանօթ առատաձեռնութեամբը, պիտի արդիւնաւորեն ըլլալիք հանգանակութիւնը։

Հեռագիր

ՍՈՖԻԱ, 1 ապրիլ. —Ֆէրտինանտ իշխանը հրամանագիր մը ստորագրեց որով Պ. Մարքով կը դադրի Կ. Պոլսոյ գործակատարութեան պաշտօնէն։

ԲԱՐԻԶ. — Ֆիկառօ կը հրատարակէ տիւ Բաթի մը Քլամ գնդապետին յայտարարութիւնները զորս յունուար 12ին ու 13ին ըրած էր վճռաբեկ ատեանի պատժական ճիւղին առջեւ։ Գնդապետը ըսեր է թէ Տրէյֆիւսի և Էսթէրհազիի նկատմամբ միշտ շարժած է բարձրագոյն հրամաններու համաձայն և արդի պայքարէն բոլորովին հեռու մնացած է։ Գընդապետը ուրացեր է թէ Էսթէրհազիի ուղղուած «Լիպէրադոր» ստորագրութիւնով նամակին հեղինակը ինքը եղած ըլլայ. բայց խոստովաներ է թէ ինք նշանակած է այն պատասխանները զորս Էսթէրհազի պիտի տար քննիչ յանձնաժողովին, Մաթիէօ Տրէյֆիւսի կողմէ եղած ամբաստանութիւններուն համար։

—Ոստիկանութեան գծիսէր մը իրիկունը Ֆիկառօյի խմբագրատան մէջ քննութիւն մը կատարեց՝ Տրէյֆիւսի գործին քննութեան վերաբերեալ թուղթերուն հրատարակուելուն համար։ Ֆիկառօյի տնօրէնը չուզեց ըսել թէ ո՛վ յանձնած է իրեն այդ թուղթերը։ Ասոր վրայ ոստիկանութեան գծիսէրը տեղեկագիր մը պատրաստեց։

—Օզուֆ անուն մարդ մը երէկ Պուա տը Պուլոնի մէջ բէփոլվէրով անցորդ մը սպաննեց։ Օզուֆ մտային խանգարում ունի. անձնաւորութիւն մը սպաննած ըլլալ կը կարծէ։

—Երեսփոխան Պ. Կոթիէ տը Քլանեի ծանոյց թէ Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանը երբ բացուի, կառավարութեան հարցապնդում պիտի ընէ Ֆիկառօի հրատարակութիւններուն վրայ, որոնք հանրային կարծիքը յուզած են։ Կառավարութիւնը որոշեց դատապարտել Ֆիկառօն։

—Տրէյֆիւսի եղբայրը Պ. Մաթիէօ Տրէյֆիւս կը հերքէ այն լուրը թէ ինք 600,000 Ֆր. տուած ըլլայ Էսթէրհազիի։

—Պառոն տը Հիրշ այրին մեռաւ։

ՊԷՔԻՆ. —Շանթունկ չինական նահանգին հարաւային կողմը քրիստոնեաներուն դէմ անկարգութիւններ ծագած ըլլալով, գերման կառավարութիւնը հրամայեց զինուորներ ղրկել նոյն նահանգը։ Շուֆուի մօտ բնիկներ յարձակեցան գերման սպայի մը, թարգմանի մը և ճարտարապէտի մը վրայ։ Ասոր հետեւանքը եղաւ կռիւ մը, ուրկէ քանի մը Չինացիներ սպաննուեցան ու վիրաւորուեցան։ Գերմանացիները ողջ առողջ Թինկթաւ դարձան։

ՀԱՄԲՈՒՐԿ. — Պուլկարիա շոգենաւը հոս հասաւ և մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ ժողովուրդին, կայսեր ներկայացուցիչին և տեղական կառավարութեան կողմէ։ Նաւապետներուն և նաւազներուն պատուանշաններ ու դրամական պարգևներ տրուեցան։

ԲԵՆԴԵՐՍԱԿՈՒՐԿ. — Արհեստագիտական համալսարանին ուսանողները իրենց ընթացքին պատճառաւ հանուեցան։

ԾԻՊՈՒԹԻ. — Մառշան և իր խումբը մարտ 11ին ողջամբ Հապէշստանի մայրաքաղաքը՝ Ատտիս-Ապապա հասեր են։ Հապէշստանի ամէն կողմերը լաւ ընդունելութիւն գտեր են։ Խումբը ապրիլի վերջերը ճիպութի կը հասնի։

ՀՌՈՄ. — Բժիշկները այս իրիկուն մորթի պզտիկ կտոր մը հանեցին Պապին մարմնոյն այն տեղէն ուր բժշկական գործողութիւն կատարուած էր։ Պապը ցաւ չզգաց։ Առողջական ընդհ. վիճակը գոհացուցիչ է։

ՔՈՓԷՆՀԱԿ. —Դանիական յածաւորակ մը Ծայրագոյն արեւելք ղրկելու որոշումը քաղաքական նպատակ չունի, այլ Սիամի և Չինու մէջ Տանիմարքայի առեւտրական կացութիւնը ամրացնել։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Անգլիա և Մ. Նահանգները տրամադիր են ընդունիլ Գերմանիոյ առաջարկութիւնը թէ երեք տէրութեանց կողմէ կարգուած պատուիրակներէ յանձնաժողով մը կազմուի, Սամոայի խնդիրը կարգադրելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ գրեթէ բոլոր լրագիրները կ'արտատպեն Ֆիկառօի հրատարակութիւնները։

—Թայմզ կ'իմանայ թէ Ցունաստանի նախարարութիւնը պիտի հրաժարի։

ՍՈՖԻԱ. —Քաղաքին վիճակահանութենէն 48,089 թիւը շահեցաւ 50.000 Ֆր., 48,545 թիւը 15,000 և 37,125 թիւը 3000 Ֆր.։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 2 ապրիլ. —Ոստիկանութիւնը, հակառակ իր խուզարկութիւններուն, չկրցաւ գտնել թէ Ֆիկառօ ու՛րկէ ձեռք անցուցեր է այդ թուղթերը։ Բոլոր լրագիրները կ'արտատպեն Ֆիկառօի հրատարակութիւնները։

—Ֆիկառօ իր այս օրուան թիւին մէջ կը հրատարակէ Նախարարապետ Պ Շառլ Տիւբիւի յայտարարութիւնները վճռաբեկ ատեանի քննիչ յանձնաժողովին առջեւ։ Պ. Տիւբիւի նախարարապետ էր Տրէյֆիւսի դատապարտութեան ատեն 1894ին։ Պ. Տիւբիւի ըսեր է թէ չորս փորձագէտներու երկուքը միայն ըսեր են թէ Պորտրոն Տրէյֆիւսի գիրն է։ Պ. Տիւբիւի յարեր է թէ բնաւ իմացած չէ որ Տրէյֆիւս, աստիճանազրկութեան ատեն, խոստովանութիւններ ըրած ըլլայ Լըպրէօն-Ռընօ հարիւրապետին։ Պ. Տիւբիւի ճանչցեր է գաղտնի պարունակ որ Հանրի գնդապետին յերիւրած կեղծ թուղթը կը պարունակէր և որ այն ատեն վաւերական ճանչցուած էր։ Պատերազմական նախկին նախարար Պ. Քավէնեաք ալ ըսեր է թէ վերջին միջադէպերուն մէջ՝ վերադատումը արդարացնող նոր իրողութիւններ չկան,

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՔ. —Ցորեն. —Վերջացող շաբթուան մէջ հասաւ 10,000 քիլէ կակուղ ցորեն Վառնայէն, 10,000՝ Պալչիկէն և 5000 Ջակրայէն։ Կարծր ցորենէն հասաւ 6000 քիլէ։ Հաճար. —Վաճառում չի կայ։ Եգիպտացորեն. —Հրապարակը ողւորուած է. 1200 պարկ ծախուեցաւ Սեւ Ծովի տեսակէն, օխան 22 ½-23 փարայի։ Գարի. —20,000 քիլէ ծախուեցաւ Դանուբի տեսակէն, քիլէն 12 ¼—13 ղրշ.ի։ Վարսակ. —Վաճառում չկայ։ Թուշնակեր. —200 պարկ ծախուեցաւ օխան 28 29 բր.ի։ Սուսամ. —300 պարկ ծախուեցաւ Եերապոլի համբր, օխան 90—91 բր.ի։ Լուբիա. —Վաճառում չկայ. գիները ինկած են։

ԱԼԻՒՐ. — 1000 պարկ հասաւ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 82—106 ղրշ.ի, 2000 պարկ Վառնայի տեսակէն, պարկը 78 ղրշ.ի, 500 պարկ Մարսիլիայէն՝ և 500 պարկ Սամսոնէն, պարկը 72—74 ղրշ.ի։

ԴԱՂՁԱԲԵՐՔ. —Շաֆար. —Թրիեսթէէն հասաւ 4000 պարկ և Ռուսչուքէն 600 պարկ։ Ծախուեցաւ 4000 պարկ Թրիեսթէի տեսակէն, կենդինարը 84-85 ղրշ.ի և 600 պարկ ռուսական, կենդինարը 84 ղրշ.ի։ Խաճուէ. —1200 պարկ ծախուեցաւ 100 օխան 4.60էն 5.80 օսմ. ոսկիի։ Բրինձ. —Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Պղպեղ. —Ժամանում և վաճառում չի կայ։ Սիպերիական կարագ. —Թականրօքի տեսակին վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 12 ղուրուշէն։ Մոմ. —2100 անտուկ պէյճիական ծախուեցաւ։ Քարիւղ. —Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ, անտուկը 19¼ ղրշէն. ռուսականին անտուկը 23 և ռումանականինը 22 ½ ղրշ. ոսկեդրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼՔՈՈԼ. —Շաբթուան մէջ հասան 16 տակառ Թէրէսծինաքօ, 37 38 օխան 1 օսմ. ոսկիի, 19 տակառ Սթեփանցքի, 39 օխան 15 տակառ Կուէնարտօ, 39 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ՀԱՆՔԱՅՈՒԽ. — Կարեւոր գործառնութիւններ։ Քարտիֆին թօնօն կ'արժէ 24.6 շիլին, Նիւքասլինը 22 շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ. — Անկարեւոր գործառնութիւններ, հակառակ Մանչեսթրէն հասած նպաստաւոր լուրերու։

ԱՐՏԱԾՈՒԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ. —Թիֆթիք. —300 հակ ծախուեցաւ Պէյ պազարի տեսակէն, օխան 20 ¼ ղրշ.ի։ Բուրդ. —Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բամպակ. —100 հակ ծախուեցաւ Ատանայի տեսակէն, օխան 3¼ ղրշ.ի։ Մետաքս. —Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գիները բարձրանալու հակամէտ են։ Կապերս. —Ժամանում չկայ, ինչպէս նաև վաճառում Դեղին մեղրամոմ. —Վաճառում չի կայ։ Ճեհրի. Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գխտոր. —Վաճառում չի կայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սևին օխան 7-7½ ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8 8½։ Մորթ. —Վաճառում չի կայ։ Ընկոյզ — Անկարեւոր գործառնութիւններ. Կաղին. —Վաճառում չի կայ գիները կը բարձրանան, որովհետեւ հունձքը գէշ է կ'ըսուի։ Պտուղ. — Հրապարակին վրայ գրեթէ գործ չեղաւ։ Աֆիոն. —4 սնտուկ ծախուեցաւ Գարահիսարի տեսակէն, օխան 112 ղրուշի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 1 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. Սերի Դ.) բաց.	Ղրշ	22	82
) փակ.	»	22	22
» » » Բ	»	47	—
» » » Գ.	»	27	—
Օսմանեան	»	406	50
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր	120	—
Օսմ. Ռէժի	»	285	
Օսմ. Կայս Բանքա	»	564	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	101	90
Քրէտի Լիոնէ	»	890	—
Բանք տը Բարի	»	—	—
Ռուէզի քաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	94	65
Սպանիական արտաքին	»	60	40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	240
Դրամագլուխ	»	03	—

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Ապրիլ

Փոխան Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	62	10
Օսմ. Ռէժի	»	132	50

Ղալաթիոյ Սակարանը այսօր գոց է Լատինաց զատկական տօնին առթիւ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

22 Մարտ 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 763.
Ջերմաչափ 5.

Օդը ամպոտ։
Կէս օր. — Ժամը 5.29։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	9
Սելանիկ	—	6
Իզմիր	—	5
Հալէպ	—	—
Էնկիւրիւ	—	4
Պրուսա	—	2
Արմանկել	3	—
Բեդերսպուրկ	1	—
Մոսկուա	1	—
Բարիզ	—	5
Վիեննա	—	2
Օտեսա	0	—
Սոֆիա	—	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ. — Հանդարտ։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

Տես Դ. երես՝ Պալըլ Հասւսի հրատարակութիւնները։

ԿԱԶԻՆՕ ՎԷ ՕԹԷԼ

Մէքթէպը Պահրիէյի Շահանէ միւլթէմէլաթընտան օլուպ Հէյպէլի ատանըն վաբոր իսկէլէսի նեզտինտէ նեզարէթը ֆէվքէլատէեի հաւիզ ղայէթ միւքէմմէլ կազինօ վէ օթէլ իքի սէնէտէն ագալ օլմամագ վէ օլպապտէ մէքթէպ խարջիսի թարաֆընտան թանզիմ գըլընմըշ օլան շարթնամէեէ թէվֆիգ մուամէլէ վէ մուգավէլէ իւիլմէք իւզրէ իշալէ չէհրը մարթըն օթուզ պիրինճի կիւնի սաաթ տոզուզտա գաթիյէն իճար իսալէ ճէկինտէն թալիպ օլանլարըն բազար վէ բէնճշէնպէհ կիւնլէրի մէքթէպը մէզքիւր միւտիւրիյէթինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլընուր։
301 1—5

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտատոմսերուն 175րդ վիճակահանութեան պարգևները
1 Ապրիլ 1899

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
1,968,106	600,000	413,345	3,000	129,151	1,000	1,132,957	1,000
98,445	60,000	847,082	»	129,155	»	1,194,923	»
457,665	20,000	875,009	»	355,911	»	1,262,118	»
1,262,119	»	1,013,735	»	451,987	»	1,271,521	»
285 692	6,000	1,271,523	»	453,846	»	1,304,661	»
292 810	»	1,284,017	»	592,411	»	1,390,596	»
392,385	»	1,755,475	»	667,001	»	1,658,641	»
835,081	»	1,836,652	»	835,139	»	1,755,471	»
1,169,405	»	1,842,074	»	846,020	»	1,842,072	»
1,658,644	»	67,000	1,000	866,507	»	1,851,632	»
10,161	3,000	74,566	»	935,672	»	1,967,363	»
127,130	»	74,570	»	935,675	»		
235,111	»	96,358	»	1,064,552	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

5,426	215,673	391,025	554,983	830,493	1,024,800	1,262,117	1,477,432	1,816,234
7	4	392,381	4	4	1,027,581	20	3	5
8	5	2	5	5	2	1,271,522	4	1,821,686
9	222,181	3	592,412	832,021	3	4	5	7
30	2	4	3	2	4	5	1,497,256	8
10,162	3	404,746	4	3	5	1,284,016	7	9
3	4	7	5	4	1,033,671	8	8	90
4	5	8	609,491	5	2	9	9	1,828,206
5	235,112	9	2	835,082	3	20	60	7
24,411	3	50	3	3	4	1,301,406	1,497,691	8
2	4	413,341	4	4	5	7	2	9
3	5	2	5	5	1,035,386	8	3	10
4	251,011	3	643,731	835,136	7	9	4	1,829,401
5	2	4	2	7	8	10	5	2
66,996	3	424,916	3	8	9	1,301,646	1,497,976	3
7	4	7	4	40	90	7	7	4
8	5	8	5	846,016	1,061,551	8	8	5
9	252,286	9	649,331	7	3	9	9	1,836,651
74,567	7	20	2	8	4	50	80	3
8	8	440,711	3	9	5	1,304,662	1,554,461	4
9	9	2	4	847,081	1,073,186	3	2	5
88,041	90	3	5	3	7	4	3	1,842,071
2	273,906	4	654 781	4	8	5	4	3
3	7	5	2	5	9	1,306,646	5	5
4	8	451,986	3	856,086	90	7	1,611,466	1,844,781
5	9	8	4	7	1,132,956	8	7	2
96,356	10	9	5	8	8	9	8	3
7	277,561	90	657,856	9	9	50	9	4
9	2	453,847	7	90	60	1,316,896	70	5
60	3	8	8	866,506	1,136,691	7	1,631,461	1,847,841
98,441	4	9	9	8	2	8	2	2
2	5	50	60	9	3	9	3	3
3	279,651	455,431	658,156	10	4	900	4	4
4	2	2	7	875,006	5	1,321,866	5	5
110,401	3	3	8	7	1,148,876	7	1,658,642	1,850,261
2	4	4	9	8	7	8	3	2
3	5	5	60	10	8	9	5	3
4	285,691	457,661	665,971	935,206	9	70	1,659,416	4
5	3	2	2	7	80	1,361,586	7	5
118,571	4	3	3	8	1,162,166	7	8	1,851,631
2	5	4	4	9	7	8	9	3
3	291,806	466,556	5	10	8	9	20	4
4	7	7	667,002	935,671	9	90	1,717,251	5
5	8	8	3	3	70	1,374,161	2	1,856,391
124,881	9	9	4	4	1,169,401	2	3	2
2	310,306	60	5	953,981	2	3	4	3
3	7	479,481	691,841	2	3	4	5	4
4	8	2	2	3	4	5	1,717,521	5
5	9	3	3	4	1,176,076	1,387,146	2	1,856,666
127,126	10	4	4	5	7	7	3	7
7	355,912	5	5	982,751	8	8	4	8
8	3	499,821	716,891	2	9	9	5	9
9	4	2	2	3	80	50	1,737,571	70
129,152	5	3	3	4	1,194,921	1,390,597	2	1,942,216
3	368,056	4	4	5	2	8	3	7
4	7	5	5	985,196	4	9	4	8
158,461	8	504,741	738,856	7	5	600	5	9
2	9	2	7	8	1,247,301	1,392,686	1,744,876	20
3	60	3	8	9	2	7	7	1,942,961
4	368,211	4	9	200	3	8	8	2
5	2	5	60	998,766	4	9	9	3
193,966	3	505,831	753,666	7	5	90	80	4
7	4	2	7	8	1,254,851	1,415,601	1,755,472	5
8	5	3	8	9	2	2	3	1,963,131
9	370,876	4	9	70	3	3	4	2
70	7	5	70	1,013,731	4	4	1,800,101	3
210,376	8	523,851	789,266	2	5	5	2	4
7	9	2	7	3	1,255,541	1,416,626	3	5
8	80	3	8	4	2	7	4	1,967,361
9	376,676	4	9	1,017,951	3	8	5	2
80	7	5	70	2	4	9	1,804,696	4
214,296	8	538,646	813,106	3	5	30	7	5
7	9	7	7	4	1,261,636	1,460,656	8	1,968,107
8	80	8	8	5	7	7	9	8
9	391,021	9	9	1,024,796	8	8	700	9
300	2	50	10	7	9	9	1,815,231	10
215,671	391,023	554,981	830,491	8	40	60	2	
2	4	2	2	9	1,262,116	1,477,431	3	

ԻԼԱՆ
(Բօսքա վէ թելէկրաֆ նեզարէթինտէն)

210 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 7 պուչուք մէթրօ Թուլու Տէտէ-աղաճ իսկէլէսինէ։

210 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 7 պուչուք մէթրօ Թուլու Էրիճէ-աղաճ իսկէլէսինէ։

325 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 7 պուչուք մէթրօ Թուլու Թէքֆուր տաղը իսկէլէսինէ։

580 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 8 մէթրօ Թուլու Ռումէլի Հիսարը իսկէլէսինէ։

190 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 6 պուչուք մէթրօ Թուլու Ռումէլի Հիսարը իսկէլէսինէ։

230 ատէտ քէսթանէ տիրէկի 7 մէթրօ Թուլու Ռումէլի Հիսար իսկէլէսինէ։

Ճէման 1745 քէսթանէ տիրէկի։

Տէրսաատէթ վէ Էտիրնէ ճիհէթլէրի թէլէկրաֆ խութութը թամիրաթը իչուն միւպաեաաը իգթիզա էտէն մըգտար վէ իպատը պալատէ մուհարրէր պին էլլի եէդի պէշ ատէտ քէսթանէ տիրէկի հէր նէվ մասրաֆը միւթէահհիտէ ախտ օլմագ չարթը վէ չէրայիթը սայրէ իլէ միւնագասաայա վազ օլմուշ օլտըղընտան թալիպ օլանլարըն եւրատէ օն նիսանըթինէ թէսատիւֆ էտէն բէշէմպէ կիւնի սաաթ օնա տէկին Տէրսաատէթ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Միւտիւրիյէթի Մուհասէպէ Գալէմինտէ մունտաքիտ Մուհասէպէ Գումիսիոնունա միւրաճաաթ իլէ պէյան ֆիաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 20 Մարտ սէնէ 315 302

ՕԳՈՏԻ ՄՕՐԻԻ ՋԿԱՆ ՍՆԱՐԱԿ 1888
Օրթագիւղ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.

Պարոնայք Մզող եւ Պօւն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուշակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպաեա օլընաճագ մատանըօլ, սալաչպուր, տիւլպէնտ վէ սայրէնին մահը հալը րումիւին եւիրմի տէօրտիւնճիւ չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաեա թալիպ օլանլարըն Խազինէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլի։
1—3

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէէ միւպաեա օլընաճագ սբարմաչէթ մամլարընըն մահը հալը րումինին իկիրմի իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ գարտիֆ վէ Նիւքեասթլ քէօմիւրլէրինին միւնագասաայա պաշլանըլտըղընտան իթաեա թալիպ օլանլարըն Խազինէի միւշարիւլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլընուր։

Ֆի 18 մարթ, սէնէ 315
3—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, առաջ հրդեհի ապահովագրութեան մէ՛ որոյ բաժնետէրքը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ անհուն տարբեր անսահման պատասխանատուութիւն: Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փնասներուն համար:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական հարուածի, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մրցնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած փնասները:

Հ. ՍՈՒՑԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ցոլայոց Աւետաբեր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 դահեկան: Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ նաեւ բարոյական և հրահանգիչ մանր յօդուածներ: Շատ օգտակար ամէն պզտիկի:

Հաւաքումն վկայութեանց, երես 488, գին 4 դահեկան:

Ներածութիւն (մասն Ա.) երես 318, գին 10 դահեկան:

Ներածութիւն (մասն Բ.) երես 200, գին 7 դահեկան:

Բառարան Ս. Գրոց, երես 635, գին 20 դահեկան:

Պատմական ապացոյցք Քրիստոսի Յարութեան, երես 72, գին 20 փարա:

Քննութիւն «Միբոս»ի, երես 137, գին 1 դահեկան:

Քրիստոնէութիւն եւ նրա(?) զարդիս, երես 75, գին 20 փարա:

Ցանուն Նորա, երես 206, գին 4 դահեկան:

Պատմութիւն բարեկարգութեան, երես 862, գին 28 դահեկան:

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ ի Ցինճանճըլար Եօգուշու: 173

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐՆ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եռանի ֆոփինչէ ... Զըլըսաճեանց ...)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստոյգ ցաւած ակռաներն ձի անցած կը լեցնեն: ցաւոտ ակռաներ առանց ցաւի հանելու պայմանաւ:

Նորաձեւ ակռաներ, պաշտպանող, և զմայլեցուցիչ արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, զերծ ամէն ... և այլ արտառոց ... երաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թթւ... գործողութիւն ամենակատարելագործեալ պոմբերու միջոցաւ, առանց ցաւի ... առողջութիւն:

Տ. Դ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, (...) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (...) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին:

Գաւառացիներէն կընան գրել իրենց բնակարանն, թիւ 1 ... ...

ԼԱՆՔՕԲ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Չիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօեօս, Դիւր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլտմօն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէչ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն:
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ա ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պաթումի միջեւ ... բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Ապրիլ 3 Անատոլի Անատոլուի եզերքէն:
Լա Կոլ Անատոլուի եզերքէն:

ՄԵԿՆՈՒՄ

Ապրիլ 4 Անատոլի Մարսիլիա ուղղակի:
Լա Կոլ Անվերս:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին տանելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ... Նաւահանգիստ, ուղեւորութեան և ... ...

Դիմել առ գործակալութ
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
575 Թօփհանէ, ...

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուր ... Լիվրբուլ և Ամերիկա ...

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնս
Ումպրիա	7718	Գօթնիա	4584
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2469
Աւրանիա	7268	Ալլաս	2998
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2180
Սէֆալոնիա	5517	Քարթագօ	2240
Կալլիա	4809	Քասմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէպօ	2145	Մօրօգգօ	1855
Բէտար	1876	Դամասկոս	1855
Նէպրասկա	1844	[illegible]	1293
Կազալոնիա	1844		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքօնտուխ խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբրօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած: Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն: բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակալատեղ է Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼԸ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889Ի
ԵՐԿՈՒ
ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՍ ՆՇԱՆԸ

Եւ Գուխոֆֆլը անունը ամբողջովին գրուած, միակ երաշխաւորութիւն ներն են յաճախորդին համար:

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍ ԱՐԾԱԹԱՋՕԾ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵՏԱՂԷ

Առանց ուշադրութիւն ընելու գիներու մրցման, զոր կարելի չէ մեզի դէմ մղել առանց վար տեսակ ապրանքներու, մենք ամէն ատեն լաւ տեսակ ապրանքներ կը ստանանք և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք. որ մեր յաջողութեան գաղտնիքն եղած է լաւագոյն ապրանք, չափէն դուրս չափ ... ...

Յաճախորդին միտքը չի շփոթելու համար, պահած ենք նոյնպէս թէեւ ... ... այն սկզբունքը զոր անհրաժեշտ և բաւական կը համարինք, մեր արհեստին քառասնամեայ փորձառութեամբ:

Միակ երաշխաւորութիւնը յաճախորդին, մեր ապրանքներուն, հոս կցեալ գործարանի նշանը և Գուխոֆֆլը անունն է, ամբողջովին գրուած:

Կ. Պոլսոյ մեր միակ ներկայացուցիչներն են Մ. Մ. Պոռթօլի եղբարք, Պօն Մարշէ, 354 Բերայի չիտակ ճամբան, ուր յաճախորդները կատարելապէս ապահով են, ՄԵՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ... ... բնոց նիւթ չի ծախուիր իրենց. իբր ապրանք մեր վաճառատան:

ԳՈՒԻՍԹՕՖԼԸ և ԸՆԿ

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ:

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 82,500,000 »
1895ի հասոյթք 25,000,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ ... (... Մուստաֆա)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ... ...

Հիւսէյն Խան, թիւ 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և արագաւորութեամբ համբաւաւոր:

Քննիչ ԹԷՕՏՕՐ ՍՔԷՖԱՆՈՒ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 23 4 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Դշ. 24 5 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիպրոս):
Եշ. 25 6 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Եշ. 25 6 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:
Ուր. 26 7 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Հօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2908	Հրօտնօ	1895	Մարէնկօ	2273	Ռամֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Գասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէվիտէօ	1785	Թասսօ	1828
Գր սմօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2484	Իտալիօ	5540	Օթէլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1030	Օնէկարիօ	4036	Թրիբօլի	487
Դալիբսօ	1387	Էջմօ	1481	Քլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Օսլէրմօ	1637	Վասրօ	1914
Դազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1709	Բելօ	519	Վօլօ	1283
Չիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	848	Լէօ	1069	Բիւմա	3223	Ուիլպերֆօրս	2390
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսկօ	4582	Լէանտր	927	[illegible]	1565	Վիլսօ	185
Դլիօ	2697	[illegible]	306	Լիմօր	1542	Բօլլօ	1613	Զէրօ	120
Խօլօրատօ	4235	[illegible]	[illegible]	[illegible]	819	[illegible]	1788		

Միտապօ շոգենաւը, նաւապետ Պոյզ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔԻՋՕ
Թիւ 17—18. Քէւչիւք Միւմլէք խան, Ղալաթիա

Ս Ի Ս

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլէ, Գլազկոյէ, Միջերկրական և Սեւ Ծովի ճեմբերը բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ամաէօ	3000	Թիպօ	2500
Հնդկիս	3000	Նէլքիս	2400
Քէյպըր	3000	Օսպրիս	2250
Քասանտրա	3000	Բէրա	2250
Քարրօ	3000	Մֆինքս	2000
Ամենիկ	3000	Կասընիս	1800
Թոբօնթիս	2500	Դեւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31. Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (8)

ԷՋ ՄԸ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԼԱՐԱԽԱՂԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Մէնչէի խաղերուն մէջ, Գասպարեան խումբը յաջողեցաւ ամենէն աւելի, թէեւ այդ բանը կարելի չպիտի ըլլար ըսել, եթէ երբեք Յովհաննէսի հնարամտութիւնը չըլլար: Որովհետեւ պարանին վրայ կատարուած փորձերուն ամէնքն ալ կը հաւասարէին իրարու, և մէկուն կամ միւսին առաւելութիւնը հազիւ զգալի կ'ըլլար: Յովհաննէս խորհեցաւ բոլորովին նոր ու վերջին ծայր դժուարին փորձ մը ընել, որուն մէջ կատարելապէս ալ յաջողեցաւ:

Հարսանեաց վերջանալուն մօտ էր, առտու մը Գասպարեան խումբը սկսաւ արտասովոր պատրաստութիւններ տեսնել: Փայտէ պզտիկ տաղաւար մը շինել տուած էին, զոր զետեղեցին Մէնչէի զոյգ պարաններու մէկ ծայրը: Բոլոր ներկաներուն հետաքրքրութիւնը արթնցած էր և ամէն մարդ իրարու կը հարցնէր թէ արդեօք ինչ ընելու կը պատրաստուի խումբը: Բազմութիւնը՝ երթալով կը խռնուէր Մէնչէին շուրջը, արտակարգ տեսարանի մը ներկայ գտնուիլը կարծես նախազգալով, և վերջին ծայր անհամբերութեամբ մը՝ որ շուտ պիտի գոհանար:

Շատ չէր անցած, երբ խումբին մէկ անդամը՝ Նեպէճեի հագուստով դուրս ելաւ կրկէսէն և «կրակ կա՛յ» պոռալով սկսաւ պարաններուն մէկէն վեր ելլել: Անոր հետեւեցաւ ուրիշ մը՝ որ ջրհանի պոմբա մը բռնած և չորս հոգի ալ՝ որոնք ջրհան առած էին ուսերնին. անոնցմէ ետքը կու գային ըէիս մը և ելլողայով ջուր կրող քանի մը հոգի, բոլորն ալ խումբին դերակատարներէն: Այս կարգով, ամէնքը մէկ չուաններէն վեր բարձրացած ու բաւական առաջացած էին երբ միւս ծայրէն տղայ մը բռնկցուց փայտէ տաղաւարը՝ որ իսկոյն սկսաւ բոցեր արձակել. կատարեալ հրդեհի տեսարան մը՝ որուն ոչ մէկ բան կը պակսէր: Խումբը, այրող հիւղակէն քանի մը քայլ անդին չուաններուն վրայ զետեղեց ջրհանը և ջրկիրները զայն լեցուցած ըլլալով, անմիջապէս սկսան մարելու գործողութեանց ձեռնարկել, այն աստիճան անվախ ու ազատ շարժումներով, որ կարծես թէ գետնի վրայ կը գտնուէին: Անոնցմէ ոչ մէկը թեթեւցաւ չուաններուն վրայ, ոչ մէկը սահեցաւ, հիացում պատճառելով վարը խռնուած ահագին ամբոխին՝ որ իրմէ 20 մեթր բարձրութեան վրայ կատարուած այդ գրեթէ գերմարդկային փորձը կը դիտէր բերանաբաց:

Հրդեհը մարելու գործողութիւնը գրեթէ աւարտած էր. քանի մը հոգի միայն այրած տաղաւարին մնացորդները կը քանդէին կացիններով: Քիչ ետքը ա՛լ գրեթէ բան մը չէր մնացած անկէ, և խումբը, ճիշդ իր վեր ելած կերպով վար կ'իջնէր միշտ ջրհանն ու միւս առարկաները շալկած ու վառոդ պոռալով:

Այս տեսարանը կատարուած էր մօտաւորապէս 100,000 հանդիսականներու ներկայութեան. նկատի առնելով այդ ահագին թիւը՝ կարելի է գաղափար մը կազմել այն ոգեւորութեան վրայ, որով խումբը՝ պարաններէն վար իջած պահուն ընդունուեցաւ. այդ հոծ ամբոխէն չի կար մէկը որ «կեցցէ՛» չպոռար ու չծափահարէր դիւցազնական փորձին հեղինակները:

Գասպարեան՝ իրեն ուղղուած խրնդակցութիւններէն ու շնորհաւորութիւններէն քաջալերուած, ուրիշ յանդուգն փորձ մըն ալ ընել մտածեց և կրկին իր ընկերներուն հետ պարանին վրայ ելլելով մատաղ կատարեց, առանց ո՛չ մէկ մանրամասնութիւն մոռնալու, նոյն իսկ զոհուելիք ոչխարն ալ չուաններուն վրայ մորթելով: Վերջապէս, ինչ որ օտար լարախաղացները ըրին, ինքն ալ ըրաւ, գերազանցելով զանոնք միշտ և մեր նկարագրածներուն պէս յանդուգն փորձերու մէջ ալ իրեն հաւասարող մը չունենալով:

Ամբողջ 12 օր տեւեցին հարսանեաց հանդէսները, որու միջոցին Պոլսոյ չորս ծայրերէն եկած հաւաքուած գրեթէ անհաշուելի բազմութիւն մը՝ մէյ մը Սիւլիքէ կամ Կայէթանոյի կրկէսները կը վազէր ու մէյ մըն ալ Գասպարեանինը, միշտ առաջնութիւնը այս վերջինին տալով:

Բացի այս երեք նշանաւոր խումբերէն, Հայտար Փաշայի դաշտավայրին վրայ հաստատուած էին դեռ ուրիշ հազար ու մէկ ձեռնածուներ, խեղկատակներ, նաւազածուներ, աճուղներ ու պարողներ, որոնցմէ ամէնքն ալ չահաւոր մեկնեցան հոնկէ, թէեւ համեմատաբար երեք ծանօթ կրկէսներէն շատ աւելի նուազ շահելով:

Զ

Հանդէսներէն ետքը, Գասպարեան խումբը աւելի հռչակուած ու նիւթական տեսակէտով ալ կատարելապէս նպաստաւորուած, կրկին Բերա՝ իրեն յատուկ կրկէսը վերադառնալով, իր սովորական ներկայացմանց սկսաւ ամէն կիրակի կանոնաւորապէս: Գասպարեանի դիրքը մանաւանդ այդ միջոցին բաւական նշանակելի կրնար համարուիլ, քանի որ ժամանակին հայ երեւելիները ծանօթութիւն հաստատած էին անոր հետ ու միշտ ձեռնտուութիւննին ալ չէին զլանար, խումբին յարատեւելուն համար կարելին ընելով:

Այդ քաջալերութեանց մէջ Յովհաննէս մեծ կարեւորութիւն կու տար Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին քարոզիչ Տ. Յակոբ վարդապետ Պէրպէրեանին՝ նշանաւոր բեմբասաց և ուսուցիչ, որ ատենօք, —ինչպէս պատմեցինք, —զինքը հաշտեցուցած էր հօրը հետ: Յակոբ վարդապետ, Յովհաննէսի ազնիւ բնաւորութիւնը տեսնելով ու փորձով ալ հասկցած ըլլալով անոր բարոյականի նախանձախնդիր երիտասարդ մը ըլլալը, հետը սիրով կապուած էր, ամէն պարագայի մէջ կ'օգնէր անոր, ազդեցիկ մարդոց կը ծանօթացնէր և յաճախ իր խուցը հրաւիրելով ուսմունքի ծանօթութիւններ կու տար:

Յովհաննէս միշտ սիրով կը պատասխանէր անոր հրաւէրներուն, երբեմն մինակը ու երբեմն ալ Աղասի Մինասեանին հետ անոր երթալով: Մինասեան մանաւանդ, որ խումբին մէջ ամէնէն ուսումնականն էր և զաւեշտներու ընտրողն ու բեմական յարդարանքի վարիչը, միշտ գրուածքները վարդապետին սրբագրել կու տար և ընելիք տնօրինութեանց մասին անկէ խորհուրդ կը հարցնէր: Իսկ ազդարարութիւնները՝ ամբողջովին վարդապետը անձամբ կը շարադրէր: Եւ այսպէս տեւեց մինչեւ 1853, Յակոբ վարդապետի մահուան թուականը:

(Շարունակելի)